

„Nagyon fontos, hogy az oktatás kérdései nem egyik napról a másikra megoldható kérdések. Az azonnaliság, a gyors letöltések és feltöltések világában rendkívül fontos szem előtt tartani, hogy gyermekek gondolkodását és személyiségét nem lehet csak úgy feltölteni, letölteni. Ők évek alatt bontakoznak ki, mint a cseppkő, amely folyamatosan változik és egyre összetettebb lesz.”

TARTALOM

3. lélekjelenlét

Lehet hibás
a pedagógus is –
Mihály Gyopár Henrietta
írása

4. láthatár

Nem a szinuszfüggvény,
hanem a szeretet menti meg
a világot –
Kerekes Edit írása

10. lélekjelenlét

Tényleg élet-halál kérdése
a vízsga? – Vizsgadrukk és
érzelemkezelés –
Matei Linda írása

18. tanterem

Tanítani annyi, mint kétszer
tanulni: a pedagógus mint
szervező –
Fodor László írása

21. tanterem

Madách műve tíz Bihar
megyei diákcsapat
forumszínházi előadásában

22. magánterület

Leányszőr –
László Noémi írása

23. hivatalos

1. láthatár

„A gyermek, akár a cseppkő:
mindig alakul, egyre
összetettebb lesz” –
Biró István interjúja

8. tanterem

Sepsiszentgyörgyre érkezett
a Petőfi a világ körül című
vándorkiállítás

16. láthatár

Kiderült, kik idén
a legbölcsebb diákok –
Majoros Csilla írása

6. láthatár

Európai országok iskolái volt diákok
szemszögéből – Törökország –
Lőrincz Anna írása

14. portré

„Úgy tanítson, hogy az ne tűnjön
tanulásnak” –
Végh Balázs beszélgetése Fülöp
Andrea nagykarolyi tanítónővel

20. magánterület

Interjú egy jövődöbéli
dinológussal –
Bogdán Emese írása

12.

Egyre divatosabb a műemlékvédelem –
az Örökségünk Őrei országos döntője Szatmáron

FOTÓ: MOROZ ZOLTÁN

• tanárszemmel • diákszemmel • szülői szemmel

• lélekjelenlét • tanterem • láthatár • óvoda • fotóriport

• hivatalos • vakáció • iskola és kultúra • pályáz(z)atok

• magánterület • térkép

**Olvassa a
Magyar Közoktatást
a 2023-as évben is!**

www.comunitas.ro/mkorendeles

Kedves Olvasóink!

A 2022–2023-as tanévben is számítunk megtisztelő figyelmükre. Reméljük, továbbra is megosztják lapunk hasábjain az oktatás problémáival, különféle szegmenseivel kapcsolatos meglátásaikat. Kérjük, számoljanak be a Magyar Közoktatásban arról is, ha sikertörténet születik iskolájukban, ha úgy látják, hogy diákjaikkal, tanítási módszereikkel kapcsolatban követendő példáról lehet beszélni. Arról is írhatnak, miként befolyásolta és befolyásolja a járványhelyzet a tanítás, tanulás folyamatát.

A Communitas Alapítvány által kiadott, immár tizenegy éve megjelenő Magyar Közoktatást együtt szerkesztjük az olvasókkal, szeretnénk, ha a pedagógusok továbbra is rendszeresen közölnének lapunkban.

Néhány ötletet nyújtunk arra vonatkozóan, hogy milyen témákról várjuk véleményüket, de természetesen ezen kívül az oktatás más vonatkozásait is meg lehet közelíteni:

- Amire büszke vagyok – iskolám/pályám/diákjaim sikertörténete
- Hogyan segíthetünk megőrizni a gyermeki kíváncsiságot a mai oktatási rendszerben?
- Mobiltelefon, okoseszközök az oktatásban – kreatív fejlesztés vagy elgépiesedés?
- Mi a legszebb és mi a legnehezebb a pedagógusi hivatásban?

Kitartást, jó munkát kívánunk! Várjuk véleményanyagainkat az mko@communitas.ro e-mail-címre!

A Magyar Közoktatás szerkesztősége

A Magyar Közoktatás elektronikus archívuma elérhető a <http://communitas.ro/main/kozoktatatas> webcímen.

www.facebook.com/magyarkozoktatatas

Megrendeléseiket a www.comunitas.ro/mkorendeles webcímen mko@communitas.ro e-mail címen vagy a 0733-91-06-24-es telefonszámon fogadjuk.

Címünk: Redacția Magyar Közoktatás, Fundația Communitas, Str. Republicii nr. 60., 400489 Cluj-Napoca, jud. Cluj
Nr. cont.: RO61RNCB0106026613610006 deschis la Banca Comercială Română Cluj-Napoca
Adóazonosító szám (Cod fiscal): 10411135

Kiadja a Communitas Alapítvány • Főszerkesztő: Kiss Judit • Felelős kiadó: Lakatos András

Kiadói titkár és műszaki szerkesztő: Fülöp Zoltán • Tipográfia: Könczey Elemér

Olvasószerkesztés és korrektúra: Deák Szidónia

Telefon: 0040-733-91-06-24

e-mail: mko@communitas.ro

Redacția Magyar Közoktatás, Fundația Communitas, Str. Republicii nr. 60.
400489 Cluj-Napoca, jud. Cluj

Támogatók:

Beszélgetés Fenyvesi Kristóffal, a finnországi Jyväskyläi Egyetem kutatójával

„A gyermek, akár a cseppkő: mindig alakul, egyre összetettebb lesz”

Az azonnaliság, a gyors letöltések és feltöltések világában rendkívül fontos szem előtt tartani, hogy gyermekek gondolkodását és személyiségét nem lehet csak úgy feltölteni, letölteni. Ők évek alatt bontakoznak ki, akár mint a cseppkő, amely folyamatosan alakul, és egyre összetettebb lesz. A legnagyobb titok az, hogy egy-egy ember személyisége az évek múlása közben miként változik – mondta el a Magyar Köznevelésnek Fenyvesi Kristóf oktatáskutató, akivel többek között a finnországi és a hazai oktatási rendszerről, illetve az oktatásban használt digitális eszközökről beszélgettünk.

– Magyarországi születésű, Finnországban él. Jelenleg mivel foglalkozik?

– A Finn Oktatáskutató Intézetben vagyok kutató, és van egy Élmény Műhely – Experience Workshop elnevezésű közösségünk, amely tulajdonképpen egy tanári, kutatói hálózat, amely a tudományközi tanulással foglalkozik. Ezenkívül a Tallinni Egyetemnek is a vendégkutatója vagyok. Velük jelenleg a digitális oktatás témájában van egy projektünk, amelynek nagy híre lesz: a DigiEduHack nevű programot az Európai Bizottság indította el, és arról szól, hogy az oktatásban is jelen lévő start-up szemléletet miként lehet egyre jobban megismertetni és közelebb hozni a tanári közösségekhez, a pedagógusok hogyan válhatnak oktatási vállalkozóvá, illetve már az aktív oktatási vállalkozó tanárok hogyan mozoghatnak tudatosabban ebben a szférában.

– Oktatáskutatóként rálát a romániai és a magyarországi, illetve más országokban alkalmazott oktatási rendszerekre. Melyek a különbségek, illetve ön szerint mire lenne a legnagyobb szükség a romániai helyzet javításának érdekében?

– A finn és a magyar oktatási rendszerről tudok a leghitelesebben beszélni, hiszen ezekben az országokban élek.

FOTÓ: FENYVESI KRISTÓF ARCHIVUMÁBÓL

Dr. Fenyvesi Kristóf Finnországban dolgozó magyar kutató, szakterületei közé tartozik a tudományközi tanulás, a matematika és a művészet kapcsolata

Magyarországon, de akár itt Romániában is sokkal jobban meg kellene becsülni a tanárokat. Fontos lenne a tantervektől kezdve a pedagógusok hétköznapi, anyagi helyzetére vonatkozóan

A legnagyobb titok az, hogy egy-egy ember személyisége az évek múlása közben miként alakul. Ezért is fontos a kiszámíthatóság és a biztonság, az oktatás és a benne szereplő tanárok, diákok, szülők, szakemberek nem szabad, hogy kiszolgáltatottakká, a politika túszaivá váljanak.

is oktatásszakmai és nem pedig politikai szempontokból kiindulva rendezni a helyzetet. Sajnos a politikának a legkiszolgáltatottabb szféra az oktatás. Azt látom, hogy Magyarországon a rendszerváltás utáni társadalmi újraalapozást senkinek sem jutott eszébe magukra a tanárookra és a szerveződő szakmai közösségekre bízni. A tanárok önrendelkezése és az iskolarendszer autonómiája a tudatlan és hataloméhes politikai legnagyobb ellensége. Az oktatást a politikai akaratnak táplálnia kell, és el kell szigetelnie a napi politikai csatározásoktól. Most nagyon sötét képet festettem a magyar oktatási helyzetről, de úgy érzem, hogy ezt meg kellett fogalmazni, ez a magyar helyzet. Ezzel szemben azt látom, hogy Finnországban sok évtizeddel ezelőtt ezt világosan eldöntötték, és azt tapasztalták, hogy az oktatás az egyetlen út, amely a nyomorból kifelé vezet. Ez a mentalitás azóta is nagyon él a finneknél. Az oktatást

leválasztották a politikáról, nem napi politikai kérdés. Hogyha egy politikus az iskola közelébe jön, akkor kizárólag azért teheti, hogy a 40-50 évre szóló szakmai tervezés feltételeire garanciákat adjon, pénzt pumpáljon bele, de nem várhatja el, hogy „ellenszolgáltatásként” kampányoljanak neki, hivatkozzanak rá, mert ezt korrupciónak hívják, ráadásul az oktatás tényleg nem egy napi politikai ügy. Ebben az egész társadalom egyetértett. Nagyon sok mikroszituációban sikerült egyezséget kötni. Tehát, hogyha mi elhatározzunk valamit, én meg fogom neked mondani, hogy én mit várok ettől, mit teszek bele, és te pontosan fogod tudni, hogy mit várhatsz tőlem, és ahhoz tudjuk tartani magunkat. Ilyenek a finnek, és ezt tanítják az iskolában. A magyarországi iskolák némelyike sajnos olyan intézményekhez is hasonlítható, mint például a hadsereg vagy a börtön. Sajnos,

Sajnos, amíg egy magyar iskolában a gyermek megtanul lógni, puskázni, füllenteni, eltitkolni dolgokat, semmibe venni a szabályokat, addig a finn iskolában megtanulja, hogy mitől lesz jó egy közösség, mitől működik jól a társadalom.

amíg egy magyar iskolában a gyermek megtanul lógni, puskázni, füllenteni, eltitkolni dolgokat, semmibe venni a szabályokat, addig a finn iskolában megtanulja, hogy mitől lesz jó egy közösség, mitől működik jól a társadalom, hogyan kell nyitott ajtónál, transzparens döntéseket hozni, hogyan kell őszintén megmondani az igazat a társának, és miként lehet a konfliktusokat kezelni. Finnország nem egy utópia, és ugyanolyan súlyos kérdésekkel szembesülünk, mint bárhol máshol, rengeteget hibázunk, de a társadalmi érdekek felismerését világosabbnak érzem.

– A romániai oktatási szakemberek gyakran mondják, hogy az oktatási

rendszerben nincs stabilitás. Több mint három évtized alatt közel 30 tanügyminiszter váltotta egymást. Valóban stabilitásra és a pedagógus autonómiájára lenne a legnagyobb szükség?

– Nagyon fontos, hogy az oktatás kérdései nem egyik napról a másikra megoldható kérdések. Az azonnaliság, a gyors letöltések és feltöltések világában rendkívül fontos szem előtt tartani, hogy gyermekek gondolkodását és személyiségét nem lehet csak úgy feltölteni, letölteni. Ők évek alatt bontakoznak ki, akár mint a cseppkő, amely folyamatosan változik, és egyre összetettebb lesz. A legnagyobb titok az, hogy egy-egy ember személyisége az évek múlása közben miként alakul. Ezért is fontos a kiszámíthatóság és a biztonság, az oktatás és a benne szereplő tanárok, diákok, szülők, szakemberek nem szabad, hogy kiszolgáltatottakká, a politika túszaivá váljanak. Az oktatási rendszer megváltoztatása egy szakmailag átgondolt és kis lépéseken alapuló folyamat kell legyen még akkor is, hogyha nagyon gyorsan változik a munkaerőpiac. A mai munkaerőpiacon egy-öt évre lehet tervezni a karriereket, ma az élethosszig tartó tanulásnak is ezekre az egy-öt éves ciklusokra kell átállnia. Erre készülni kell, de nem szabad, hogy ez elvegye az eszünket, mert a közoktatás nem erről szól, hanem arról, hogy hogyan építünk önbizalmat, egyéni és közösségi stabilitást, hogyan alakítjuk ki az élethosszig tartó tanulás képességét egy ennyire dinamikusan változó világban is.

– Ebben a dinamikusan változó világban folyamatosan fejlődik a digitalizáció is. Egyre több pedagógus használja a digitális eszközöket az oktatásban. Hogyan lehet jól használni ezeket?

– Ez nagyon fontos és jó kérdés, amelyre a tanárképzésnek is figyelnie kell. Fontos tudatosítani, hogy az eszöközt nem önmagáért, hanem határozott funkciók megvalósítására alkalmazzuk a tanulás folyamatában. Ez nem zárja ki azt sem, hogy valamit kreatívan másra használunk, mint amire kitalálták. Mindig a tanulás folyamatát kell szem előtt tartanunk, nem csak az eredményt: ne csak a kimenetet, ne csak azt nézzük, hogy egy adott pillanatban mit tudunk számszerűsíteni, mit tudunk

mérni. A tanulás elsősorban érzelmi és személyközi folyamat. Még akkor is, ha azt hisszük, hogy fizikát tanulunk vagy matekot, nem azt tanuljuk kizárólag, hanem magatartást, látásmódot, szemléletet, gondolkodásmódot és emberi minőségeket tanulunk.

– Mit tanácsolna egy kezdő pedagógusnak?

– Azt tanácsolom, hogy idézze fel a saját diákélményeit, és idézze fel, hogy milyen erős hatások érték. Ezek lehetnek pozitívak és negatívak, mindenesetre ezt nagyon tudatosan gondolja végig, és döntse el, hogy melyik pillanatokban szeretne tanárként jelen lenni, melyek azok a pillanatok, amelyeket szeretne másoknak is megadni. Én is rengeteget tanítok, nem

Magyarországon, de akár itt Romániában is sokkal jobban meg kellene becsülni a tanárokat. Fontos lenne a tantervektől kezdve a pedagógusok hétköznapi, anyagi helyzetére vonatkozóan is oktatás-szakmai és nem pedig politikai szempontokból kiindulva rendezni a helyzetet.

csak az egyetemen, és nem mondanám, hogy mindig tudatosan mérlegelem a tanulással kapcsolatos élményeim, de mégiscsak vannak és voltak olyan személyek körülöttem, akiktől sok jót kaptam. Én ezeket a személyeket szeretném mindig magammal vinni az órákra. Gyakran gondolok a nagyapámra, aki matematika- és fizikatanár volt, ő például a kezét gyakran a vállamra tette, és biztatott, bátorított. Ha ezek az emlékek működnek bennem, úgy érzem, én is tudok valamit nyújtani a diákjaimnak. Tehát mindenképp azt tanácsolom, hogy a leendő pedagógus gondolkodjon el azon, hogy volt-e ilyen pillanat, és ha nem volt, akkor gondoskodjon arról, hogy legyen!

BIRÓ ISTVÁN

biroistvan1993@gmail.com

Lehet hibás a pedagógus is

A bullyingnak is nevezett megfélemlítés, bántalmazás mindig is jelen volt a világunkban, és az idő előrehaladtával egyre jobban oda kell figyelnünk rá. Gyakran már kiskorban, az intézményes oktatás keretében is felüti a fejét a jelenség. Az iskolákban sokszor csipkelődnek, csúfolódnak a gyerekek egymással, megesik, hogy tettelegességgig fajul a helyzet. A probléma megoldása kisebb korban leginkább a pedagógusra hárul, viszont senki sem gondol arra, hogy talán a probléma gyökere a pedagógustól indul.

Mégis mindig napirenden volt a tanulnivalókkal, házi feladatokkal. Sőt túlságosan is napirenden volt. Természetesen ez sem tetszett a tanító néninek, sokszor azt érezte, hogy alig várja, hogy valamivel „megfogja”, és rossz jegyet adhasson.

A következő történet egy jó barátom története, Annáé, aki végül lelkileg edzettebben került ki a bántalmazott szerepköréből gyerekkorában. Aztán maga is pedagógus lett.

Hétéves volt, amikor az általános iskolába egy tanító bácsihoz írták be a szülei. Végül különböző, tőlük független okok miatt tanító nénije lett. Mihelyt megtudta a tanító néni, hogy Annát más pedagógus keze alá akarták adni, elindult a „lavina”. Nemcsak a szülőkre zúdította rá a haragját, hanem a kislányra is, ő is kapott jócskán a „viharból”. Attól a perctől ő volt a fekete bárány. Megszégyenítések sorozatát élte át, sokszor alaptalanul kapta a szidást, néha-néha egy-egy pofon is becsúszott. A helyzeten csak rontott, hogy akkoriban a kislány édesanyja

szülési szabadságon volt, így a gyereket nem írták vissza a délutáni oktatásba – mégis mindig napirenden volt a tanulnivalókkal, házi feladatokkal. Sőt túlságosan is napirenden volt. Természetesen ez sem tetszett a tanító néninek, sokszor azt érezte, hogy alig várja, hogy valamivel „megfogja”, és rossz jegyet adhasson.

Telt, múlt az idő, Anna lassan már megszokta, hogy sírva megy haza az iskolából. Mindenféle szülői beavatkozás ellenére sem változott a helyzet. Sőt már az osztálytársait is befolyásolta a tanci. A kislány szeme láttára hívta ki a barátnőit a folyosóra, és kérte meg őket, hogy vele ne barátkozzanak. Így sok gyerek is kiközösítette őt. Teljesen kiszorítva érezte magát, de legfőképp az esett nagyon rosszul, hogy tudta, hogy a tanci nem szereti őt. Sosem szólt Anna a tanító néninek vissza, nem csintalankodott, sőt sokszor óriási csodálattal nézte, amikor énekelt az osztálynak, hisz gyönyörű hangja volt. Amikor úgynevezett „nagy ölelés” volt, nagy szeretettel futott ő is oda, hogy megölelje a pedagógust. Ha valaki azt kérdezte tőle, hogy „szereled a tancidat?”, a válasza kicsi, őszinte gyerekként a sok bántás ellenére mindig igen volt.

Sokan kérdezték tőle, hogy miért nem ment más iskolába. A válasza mindig az volt, hogy „nem tudom.” Valamiért nem érezte azt, hogy neki máshol jobb lenne, pedig a szülei számtalanszor felajánlották, hogy járhatna más iskolába, ahol majd új barátokra lelhet, más tanító nénije lenne. A bántalmazott személy sokszor nem látja tisztán a helyzetet, vagy akár nem akarja bevallani saját magának sem, hogy megvan félemlítve.

A helyzetből való kiszabadulást az ötödik osztály jelentette Anna számára, amikor a tanító nénivel már csak nagy ritkán találkozott a folyosón. Ekkor tisztult ki előtte az, hogy min ment keresztül több évig. Az osztálytársak is belátták, hogy nem volt igazságos a kiközösítés, és bár még voltak pillanatok,

amikor a tanító néni még mindig nyomást próbált gyakorolni rájuk, már ki tudtak állni magukért.

Visszagondolva ezekre az évekre, Anna azt mondja, már nincs benne fájdalom, tanult a helyzetből. Talán részben ezért lett ő is tanító, hogy bebizonyítsa magának, képes olyan tanci lenni, amilyen neki nem lehetett. Jómagam gyakorló pedagógusként azt gondolom, bár ritka, hogy pont az a személy legyen a bántalmazó, aki meg kellene védjé a bántalmazottat, ha mégis előfordul, megoldást jelenthet a gyerek mihamarabbi áthelyezése más

Sokan kérdezték tőle, hogy miért nem ment más iskolába. A válasza mindig az volt, hogy „nem tudom.” Valamiért nem érezte azt, hogy neki máshol jobb lenne.

iskolába. Fontosnak tartom az iskolaigazgatónak is beszámolni az effajta helyzetről, valamint szülőként minél többet beszélni a gyerekkel, ott állni mellettük biztos pontként. A szülőnek nyitott szemmel kell járnia, hisz a bántalmazott gyerek, bárki is a bántalmazó, van, hogy fél, nem meri elmondani a történeteket, nem mer segítséget kérni. A barátok is segítséget jelenthetnek a gyerek számára, akár a sérelmek feldolgozásában, akár segítségkérésre sarkallhatják a bántalmazott gyereket, esetleg segítséget tudnak kérni helyette.

A szerző a székhelyudvarhelyi Orbán Balázs Általános Iskola tanítónője.

MIHÁLY GYOPÁR
HENRIETTA
gyopar186@gmail.com

Nem a szinuszfüggvény, hanem a szeretet menti meg a világot

A hittant a humán szakos diákok érettségi vizsgáján választható tantárgyak sorába emelte a képviselőház tanügyi bizottsága, elfogadva a közoktatási törvénytervezet vitája során megfogalmazott módosító javaslatot. A módosításról és annak várható hatásairól Székely Kinga Réka homoródszentpéteri unitárius papot, Hover Zsolt író, újságíró, magyargyermónostori református lelkész és Ozsváth Juditot, a Babes–Bolyai Tudományegyetem Pedagógia és Alkalmazott Didaktika Intézetének munkatársát kérdeztük, aki módszertani tantárgyakat oktat a Római Katolikus Teológia Karon tanuló hittantanárjelölteknek. Cikkünk második, befejező részét következő, június–júliusi lapszámunkban közöljük.

Választható tantárgy lenne a hittan az érettségien

A vonatkozó módosító indítvány értelmében a hittant a szaknak megfelelő választható tantárgyak közé sorolják be a társadalomtudományi és filológia profilú osztályokban. A társadalomtudományi osztályok maturandusai földrajz, logika, pszichológia, szociológia, közgazdaságtan, filozófia és hittan közül választhatnak érettségi tantárgyat az opcionális próba esetében. A filológia szakos érettségizők esetében a választható tantárgyak fenti halmaza kiegészül a történelemmel.

Az április végén elfogadott módosító javaslatok idején úgy rendelkeztek, a tantárgy figyelembevétele nélkül zárják le a tanulmányi helyzetét annak a tanulónak, aki nem vesz részt a hittanórakon, vagy akinek objektív okokból nem biztosították a feltételeket a hittanórák látogatásához. Az Edupedu oktatási hírportál birtokába jutott munkadokumentumok szerint a líceumi kerettantervekben megjelenik egy új tantárgy: a globális perspektívák – a teológiai iskolák kivételével szaktól függetlenül ezt tanulnák azok a diákok,

akik nem vesznek részt a vallásórán. Meghatározása szerint a globális perspektívák órán a diákok a jelenlegi globális helyzetből kiindulva a világ különféle hagyományait, kulturális és civilizációs elemeit tanulmányoznák.

Intimitás vallásos megélésben, szexualitásban

Lelkészként és anyaként egyaránt üdvözlö a hittan érettségi tantárgyak sorába emelését Székely Kinga Réka, a Hargita megyei Homoródszentpéteren szolgáló unitárius pap, és abban bízok, sikerül elkerülni a visszaéléseket.

– Lelkész vagyok, egyértelmű, hogy a vallást, a hitet, az egyházat, a lelkiiséget fontosnak tartom. A lelkiiség az emberi élet összetevője, és bár az emberiség történelme folyamán egyes politi-

mondhatom, hogy elsősorban édesanyaként tartom fontosnak.

Felfogásom szerint a hittan is egy ablak a megismerésre, az önismeretre és a világ megismerésére.

Az egészséges hívő ember kíváncsi a saját hitvilágán és vallásos gyakorlatán kívül eső hitvilágokra és vallásos gyakorlatokra is. Kihangsúlyozom, hogy helytelen lenne elhallgatni azokat az erőszakos viszonyulásokat, amelyeket egyes személyek elindítottak (elindítanak) a hit-vallás-egyházi hagyomány nevében, aztán ezekre az erőszakos egyéni viszonyulásokra intézményt építettek, és meggyalázták a keresztény hitet. Nem kell elhallgatni, hanem rá kell mutatni arra, hogy a legszen- tebb tanítást és a legártatlanabb életfelfogást is be lehet mocskolni, ha az egyén és a tömeg úgy akarja.

Magyar unitáriusként vallom, hogy a vallásos hit nem lehet kizárólagos. Merem hinni, hogy a hittanból való érettségizést senki sem úgy gondolja el, hogy a diák papírra kell vesse az ún. igaz hit tételeit. Inkább arra gondolok, hogy a keresztény vallás és egyház, a különböző keresztény felekezetek történetéről szerzett ismereteit veti papírra, esszét ír a lelkiiség szerepéről az egyén és a közösség életében, esetleg értelmezi a szent iratok rá vonatkozó tanítását.

Hitem szerint az emberi élet több mint matéria, és ezt a többletet nevezzük hitnek-vallásnak-lelkiiségnek. Az ember gondolkodik, kételkedik, ugyanakkor érez és hisz, csügged és reménykedik. A hit megélését a gyermek elsődlegesen a családban látja (vagy nem látja), a család az a viszonyrendszer, amely táplálja vagy sorvasztja a gyermek lelki fejlődését. Az iskola és az iskolalelkész, a vallástanár ideális esetben erre az otthonról hozott alapra épít. Munkájuk nagyon nehéz, mert miközben bemutatják a vallás megélését, amely szerintem ugyanolyan intimitási ranggal rendelkezik, mint a szexualitás, éberen kell ügyeljenek arra,

Mivel választható tantárgy lenne, amiatt sem lehetne berzenkedni, hogy ráerőltetik a gyermekekre, ám ha szeretne valaki ebből vizsgázni, akkor igenis meg kell adni neki a lehetőséget.

kai ideológiák megpróbálták elhíttetni az emberekkel, hogy ez az emberi életösszetevő fölösleges vagy nem is létezik, megbizonyosodott, hogy tévedtek. Legkirívóbb példáját ennek mi magunk élhettük meg, amikor fény derült például arra, hogy a legvéresebb szájú kommunisták is titokban paphoz, szerzeteshez vagy legalább egy jóshoz rendszerint eljártak.

Az ember lelki fejlődése szempontjából fontosnak tartom, hogy a hittan is választható tantárgy legyen az érettségi palettáján. Édesanyaként is, sőt

hogy erőszakot ne kövessenek el a diák lelke, érzelmi világa, hitvilága ellen.

Reménységgel fogadom a közoktatás alakulását, remélem, hogy nem lesznek visszaélések, hanem közösen segítjük elő a felnövekvő diáknemzedékek életének teljességét – fogalmazott a homoródszentpéteri pap.

Paralelogramma és erkölcsi iránytű
Rendkívül jó ötletnek tartaná Hover Zsolt református pap, író, újságíró, ha választható tantárgyként hittanból is érettségizhetnének a diákok.

Szekely Kinga Réka

– A romániai tanterv nagyon túlterhelt, és olyan információkkal tömök tele a gyermekek fejét, amelyeket sokszor nem képesek feldolgozni, és akkor jöhet a siránkozás, hogy milyen gyengén szerepelnek az ifjak az érettségén. A vallás egyrészt azért fontos, mert olyan általános erkölcsi iránytűt jelent a fiatalok számára, amelyre igen nagy szükség van a mai világban. Mivel választható tantárgy lenne, amiatt sem lehetne berzenkedni, hogy ráerőltetik a gyermekekre, ám ha szeretne valaki ebből vizsgázni, akkor igenis meg kell adni neki a lehetőséget. Az iskola elvileg az életre nevel, de sok olyan dolgot is meg kell tanulnia egy érettségizőnek, amit aztán soha nem tud felhasználni az életben. Kétlem, hogy sokan találkoztunk volna a hétköznapi életben például egy paralelogrammával. A vallási ismeretek azonban túl azon, hogy megtanítanak tisztességesen és becsületesen élni egy

tisztességtelen társadalomban, általános műveltségi szempontból sem elhanyagolandók. Szomorúnak tartom, hogy sokkal többet tud az átlagember más vallásokról, mint a kereszténységről. Ma már kevés kvízműsor létezik, amit láthatunk a tévében az is nagyjából lebutított, és már csak arra kell válaszolni, hogy szerintünk milyen választ mondott egy adott kérdésre száz ember. Amikor még léteztek tudásalapú kvízműsorok, akkor is azt láthattuk, hogy a bibliai kérdéseknél véreztek el a leginkább a játékosok. Ha rendelkezünk alapismeretekkel a matematikáról, fiziká-

Hover Zsolt

ról, irodalomról, miért ne lehetne egy minimum ismeret a Biblia tanításával kapcsolatosan is? – vélekedik a kalotaszegi lelkipásztor, maga is két lány édesapja.

Nem a számtant hívja segítségül, amikor határhelyzetbe kerül az élete

A téma okán Ozsváth Judit, leendő hittanárak módszertanoktatója a hittan mint tantárgy igen érdekes helyzetére figyelmeztetett: a vallás tanár katedrája gyakorlatilag az egyetlen, amely bármikor, akár tanév közben is megszűnhet.

– A hittannak sajátos státusa van a tantárgyak sorában. Nem kötelező választani, de a választás után kötelező látogatni az órákat. Ezzel együtt – a lelkiismereti szabadság tiszteletben tartása miatt – a diáknak bármikor lehetősége van kiiratkozni a hittanóráról. Ilyenformán a diáklétszám csökkenése

esetén akár év közben is megszűnhet a hittanár katedrája... Hittan- és matematikatanárként mondom, hogy számomra furcsa, miért nem lehet ugyanezt megtenni például a matematikával is. Akárhonnan nézzük, a matematika és sok más tárgy is hitre épül. Az „egy”, a „kettő”, sőt a szinuszfüggvény igazságában is hinni kell... Hogy másfajta hitről van szó, az egyértelmű persze. Mégis, az egyéb tantárgyakban való „hit” kötelező... A matematikaórával szemben például semmilyen választási lehetőség sincs a diáknak. Pedig

Ozsváth Judit

amikor határhelyzetbe kerül az élete, nem a szinuszfüggvényt fogja segítségül hívni...

Az én véleményem az, hogy a hittan ugyanolyan státusz illeti meg, mint bármelyik másik tárgyat. Vagy fordítva: minden más tantárgynak is lehetne ugyanolyan státusza, mint a hittannak. S hogy az érettséget vizsgáló próbán a hittan is lehet választani, teljesen természetesnek tartom. Sőt nagyon jónak tartom. Mert amit a hittanóra ad, az valóban életet alakít. Nagyon régen első helyen volt a hittan az iskolákban, aztán a felvilágosodás korától kezdett hátrébb szorulni. Hogy ez a világnak jót tett-e, nem nehéz megválaszolni.

KEREKES EDIT
keredit@yahoo.com

Európai országok iskolái volt diákok szemszögéből – Törökország

Míg Romániában és Törökországban 12 évet járnak iskolába a gyerekek, Ukrajnában 11 évet, Olaszországban pedig 13 évet töltenek el a tanintézményekben. A különböző országokban a tantárgyak, tanterv és az oktatók hozzáállása is teljesen más, az érettségi követelmények pedig szintén eltérőek. Cikksorozatunkban több különböző nemzetiségű egyetemista mesél az otthoni iskolarendszerről, annak pozitív és negatív vonatkozásairól, és arról, hogy mit változtatnának meg, ha lehetne.

Törökországban a diákok 12 évet tanulnak az iskolákban, és a tanterv is sokkal könnyebb, mint Ukrajnában – az ottani oktatási rendszerről áprilisi

Yüksel Paş 22 éves török diák

lapszámunkban közzétettük egy ukrainai egyetemista beszámolóját. Törökországban nincsen annyi házi feladat sem, mint Ukrajnában, és jóval kevesebb a tantárgy – meséli Yüksel Paş 22 éves török diák, aki az isztambuli Piri Reis Egyetemre jár, ám jelenleg ő is Lengyelországban tanul ösztöndíjjal. Ő, mint meséli, magániskolában tanult, így azt mondhatja el, hogy minden jó volt, rendesek voltak a tanárok, jól megtanították a leckét, tiszta, modern termekben tanult, és „az igazgatással sem volt baj”.

Sok török család választja a magániskolát

„Ám ez amiatt volt, mert magániskolában tanultam. Az állami iskolákban nagyon rosszak a körülmények, a tanárokat sokszor nem érdekli a tanítás, ha egyszer megszerezték az állásukat, nehéz őket eltávolítani onnan, így sok mindent megengednek maguknak. A magániskolából viszont bármikor kirúghatnak, ha nincsenek veled megelégedve a szülők vagy gyerekek, így ott meg kell dolgozni a fizetésért, oda kell figyelni minden egyes gyerekre” – magyarázta. Meglátása szerint a közösségi rendezvények nagyon jók általában a török iskolákban – legyen az állami vagy magán –, az ő iskolájában például sokat kirándultak más városokba, múzeumokba, sportrendezvényekre, színházba, és 12. osztályban egyetemekre is ellátogattak, ami sokat segített neki az egyetem kiválasztásában. Mint Yüksel mondja, sokkal jobb az oktatás a magániskolákban, ezért választották ők is ezt szüleivel, és mivel a törökországi állami iskolákban nagyon sok különböző nemzet tanul – egyiptomiak, arabok, afgánok –, sok konfliktus is kialakulhat. „Ha én például államiba mentem volna, lehet belekeveredek valami verekedésbe, mivel külön bandák alakulnak ki, és az iskolában néha elszabadulnak az indulatok. Ezért apám jobbnak látta, ha magániskolába megyek, ahol nagyrészt csak törökök tanulnak” – részletezte. Hozzátette, sok török család választja ugyanezt, mivel egyre több különböző nemzetiségű diák tanul már az állami iskolákban, és mivel nagyon sok magánlíceum van Törökországban

– hiszen az utóbbi években az úgynevezett érettségire felkészítő iskolákat (cram schoolokat) bezárták és átalakították magán líceumokká –, ezért ezek még viszonylag olcsók.

A közösségi rendezvények nagyon jók általában a török iskolákban – legyen az állami vagy magán –, az ő iskolájában például sokat kirándultak más városokba, múzeumokba, sportrendezvényekre, színházba, és 12. osztályban egyetemekre is ellátogattak, ami sokat segített neki az egyetem kiválasztásában.

Könnyű tantárgyak, kevés házi feladat

Mint a török diák elmesélte, ők 9-kor kezdték a napot a líceumban, majd egy egyórás ebédszünetet követően 3 óráig végeztek, tehát körülbelül öt órát tanultak naponta. Nem nagyon volt házi feladatuk, néha valamilyen projektet el kellett készíteniük, vagy olvasniuk kellett néhány oldalt, de nem volt „mérhetetlenül sok” házi. Ez hasonló az állami iskolákban is, nem csak a magánokban, egyáltalán nem jellemző a sok házi feladat Törökországra, inkább az iskolában tanulnak meg mindent a gyerekek.

Yüksel Paş negatívumként azt emelte ki, hogy csak líceum harmadik évében tudnak szakot választani: választhatnak török és egyszerű matematika, fizika, valamint csak török, azaz nyelvosztály közül. Pozitívumnak tartja azonban,

Mint Yüksel mondja, sokkal jobb az oktatás a magániskolákban, ezért választották ők is ezt szüleivel, és mivel a törökországi állami iskolákban nagyon sok különböző nemzet tanul – egyiptomiak, arabok, afgánok –, sok konfliktus is kialakulhat.

hogy minden török iskolában egészen líceum végéig van könyvolvasásórájuk, amely keretében 45 percen keresztül régi török írók műveit kell olvasniuk. „Én nagyon élveztem ezt az órát, fizika- és kémiaórán amúgy is olvastam, szóval szerettem. Az olvasásóra szerintem nagyon fontos, mert másképp egyesek soha nem vennének egyetlen könyvet sem a kezükbe, így pedig rá vannak

kényszerítve arra, hogy évi néhányat mégiscsak elolvassanak. Ugyanis, ha nem olvasol, büntetést kapsz, például egy mínusz pontozást az irodalmi órai jegyedhez” – ismertette.

Nehéz bejutni a törökországi egyetemre

Yüksel Paş szerint az érettségi Törökországban eléggé könnyű, viszont egyetemre bejutni annál nehezebb. Törökországban ugyanis van egy egyetemi felvételi vizsga, amelyet minden líceumot befejezett diáknak, aki egyetemre akar jelentkezni, teljesítenie kell. „Amit megváltoztatnék az oktatási rendszerben, az egyértelműen az egyetemi felvételi vizsga, mert most úgy néz ki, hogy olyan tantárgyakból kell vizsgázni, amiket nem feltétlenül fogsz később tanulni. Így annak, aki például csak humán szakos, sokkal kevesebb esélye van a vizsgán” – magyarázta.

Hozzátette, Törökországban egyetlen, általános egyetemi felvételi vizsga van, ami három fordulóból áll, és azt kell letennie mindenkinek, függetlenül a jövőbeli szakjától. A tesztet a 2017-2018-as tanévben vezették be, és több részben zajlik: először egy általános tudásfelmérés zajlik (áprilisban), így a diákoknak 120 kérdésre kell válaszolniuk török nyelvből, matematikából, vallásból és etikából, földrajzból, történelemből és filozófiából, valamint

különböző tudományokból, kémiából, fizikából, biológiából. A második teszten (júniusban) azok vehetnek részt, akik átmentek az elsőn és ekkor a specifikumuknak megfelelő kérdéseket kapnak: irodalomból vagy matematikából kell 40-40 kérdésre válaszolniuk, míg a harmadik teszten 80 kérdésre kell válaszolniuk egy választott nyelvből, legyen az angol, arab, német vagy francia.

Törökországban egyetlen, általános egyetemi felvételi vizsga van, ami három fordulóból áll, és azt kell letennie mindenkinek, függetlenül a jövőbeli szakjától. A tesztet a 2017-2018-as tanévben vezették be.

Sajnos, mint Yüksel mondja, az iskolai oktatás nem elég arra, hogy egy diák ezeken a teszteken jó pontszámokat érjen el, ezért Törökországban nagy hagyománya van az úgynevezett magán úton felkészítő iskoláknak (cram school vagy „dershane”), ahol délután csak a vizsgára koncentrálnak a diákok. Mint mondja, ő úgy változtatná meg a rendszert, hogy külön választaná a kötelező tantárgyakat az egyetemi felvételi vizsgán, hogy külön vizsga legyen például a mérnökre, menedzsmentre, informatikára, humán szakokra, hogy „ne kelljen az orvosi, mérnöki diákokkal versenyeznie ahhoz, hogy menedzsmentet tanuljon”. „Ahhoz, hogy menedzsmentre jelentkezhessek, meg kellett oldanom kémia-, fizika- és matematikafeladatokat is, annak ellenére, hogy az egyetemen nem fogom a későbbiekben egyiket sem tanulni. Ennek semmi értelme szerintem, minden tanuló a szakjának megfelelő tantárgyakból kellene vizsgázzon” – részletezte a török diák.

Törökországi oktatás, központi felvételi az egyetemekre

A török oktatási rendszer Atatürk reformjainak alapjain nyugszik. Atatürk reformjai olyan politikai, jogi, kulturális, szociális és gazdasági reformok összessége, melyet Mustafa Kemal Atatürk, a Török Köztársaság alapítója és elnöke vezetett be a török függetlenségi háború után, 1922 és 1938 között. A rendszert az állam felügyeli, úgy alakították ki, hogy képzett munkaerőt legyen képes adni a szociális és gazdasági szektorok számára.

Törökországban 12 év iskolai tanulás kötelező, 5,5 éves kortól 17,5 éves korig. A középiskola két részből áll, alsó és felső szintű középiskolából. A gyerekek többsége az állami oktatásban tanul, azonban egyre növekszik a magániskolákat választók száma,

2015-ben mintegy 1,1 millióan tanulnak ilyen iskolában. Léteznek általános középiskolák és specializált szakközépiskolák. A középiskolai oktatás után lehetőség van felsőoktatási intézményben a továbbtanulásra. Minden egyetemre és főiskolára központi felvételi rendszer van, az ÖSS (Öğrenci Seçme Sınavı, hallgatóelhelyezési vizsga), amelynek keretében a felvehető helyekre teljesítményüknek megfelelően osztják be a vizsgát sikeresen letévé tanulókat. E rendszer alól csak az Anadolu Egyetem Açıköğretim Fakültesi, azaz nyílt oktatási tanszéke kivétel. Az írástudatlanok száma Törökországban 2015-ben mintegy 2,6 millió fő volt, a legtöbben, 1,3 millióan 65 év felettiek.

LŐRINCZ ANNA

lorincz.anna@protonmail.com

Sepsiszentgyörgyre érkezett a Petőfi a világ körül című vándorkiállítás

Rendhagyó módon mutatja be a költő egyéniségét és pályafutását a Petőfi-bicentenárium alkalmából létrehozott vándortárlat, amelyet Sepsiszentgyörgyön tekinthetnek meg az érdeklődők a Liszt Intézet Sepsiszentgyörgy szervezésében. Háromszéken május 9. és június 5. között tart nyitva a tárlat. A Petőfi a világ körül Bukarestben is bemutatkozott április elején, a Liszt Intézet Bukarest a Román Irodalmi Múzeummal együttműködésben nyitotta

meg. A kiállítás első részében a 200 éve született költő életrajza versidézetekből áll össze, valamint Petőfiről készült ábrázolások lelhetőek fel. Ezután négy kulcsszó: Petőfi = híres, magyar, forradalmár, költő köré építve interpretálja a tárlat a költő korát, bemutatva annak nemzetközi (elsősorban európai) környezetét. Petőfi egyéniségének és pályafutásának lényeges elemei is felvillannak, de külön fejezetet szentel a nemzeti költő, a kortársai által rajongott költő, a

forradalmár költő és a szerelmes költő bemutatásának is.

A sepsiszentgyörgyi eseményt Zelenák József esperes köszöntötte, a kiállítást Szebeni Zsuzsa, a Liszt Intézet Sepsiszentgyörgy vezetője nyitotta meg, előadást tartott Péter Sándor tanár, közreműködött a Kantate gyermek- és ifjúsági kórus.

(Hírösszefoglaló)

FOTÓK • TORÓATTILA

Tényleg élet-halál kérdése a vizsga? – Vizsgadrukk és érzelemkezelés

Lassan közelítünk a tanév végéhez és mint minden egyes évben, most is több száz diák int búcsút egy korszaknak, legtöbbször nehéz szívvel és persze izgasztó vizsgadrukkal. A 4., 8. illetve 12. osztályos diákok számára ez az időszak nehezebb, zsúfoltabb és stresszesebb, mint bármelyik másik korosztály számára, akiknek velük ellentétben csak a nyári vakáció miatt kell „aggódniuk”.

Ha nagy a stressz, nem ér semmit a tudás

Mit tehetünk és hogyan segíthetünk felnőtteként – legyünk szülők vagy pedagógusok –, hogy a gyerekek ne a poklok poklát éljék át a vizsgák közeledtével és ne úgy tekintsenek erre az időszakra mint élet-halál kérdésre? A megmé-

Ahhoz, hogy az érzelmi intelligencia megfelelően fejlődhessen, számos tényezőt figyelembe kell vennünk, kezdve az otthoni neveléstől és példamutatástól, egészen a saját testünkre való hallgatás megtanulásáig.

rettetések, a döntések, a számonkérés, mind-mind olyan akadályok, melyekkel a gyermeknek elsősorban érzelmileg kell megküzdnie. Sokan elfelejtik sajnos, hogy a gyermek fejében rejlő tudás mit sem ér a vizsga napján, ha eluralkodik rajta a stressz, az izgulás, érzelmei pedig irányíthatatlanná és kezelhetetlenné válnak.

Az érzelmi intelligencia az a képességünk, amikor tudatában vagyunk saját érzéseinknek, képesek vagyunk azokat irányítani, illetve kinyilvánítani. Mindazonáltal társas kapcsolataink

kezelésében is igen nagy szerepet játszik. Az érzelmi intelligencia, rövidítve EQ, nemcsak mostanság vált divattossá, hiszen már az 1950-es években megjelent maga a kifejezés dr. Daniel Goleman amerikai pszichológusnak köszönhetően. Ahhoz, hogy az érzelmi intelligencia megfelelően fejlődhessen, számos tényezőt figyelembe kell vennünk, kezdve az otthoni neveléstől és példamutatástól, egészen a saját testünkre való hallgatás megtanulásáig. Mivel a gyermek elsősorban a családi környezetből sajátítja el a viselkedési mintákat és az érzelemkezelés módjait, a magas szintű érzelmi intelligencia teljes mértékben a szülők felelőssége. Az EQ-t ugyanis 3 nagy összetevő alkotja, melyek alapjait a gyermek otthon sajátíthatja el. Ezek az érzelmek megértése, kifejezése, illetve azok szabályozása.

Minőségi testi-szellemi felkészülés

Ahhoz, hogy az érzelmeket megérthesük, és helyesen értelmezhesük, szoros interakció szükségeltetik szülő és gyermek között, verbális és nonverbális tekintetben. Ha szülőként a negatív érzelmeinket inkább elfojtjuk, vagy agresszív módon fejezzük ki, ne csodálkozzunk, hogy gyerekünk ugyanilyen stratégiát használ majd hasonló helyzetben. Amikor képesek vagyunk megérteni az érzéseket, akkor nemcsak a saját, de a mások érzéseit is képesek vagyunk érteni, értelmezni, sőt mi több, azokat elfogadni. Az érzelmek kifejezése és szabályozása ezzel ellentétben már keményebb dió a tapasztalatok szerint. Talán meglepően hangzik, mégis a legtöbbszörnek, felnőttek és gyerekek is ezekbe a lépésekbe törik bele a bicskánk.

A tanév végi megmérettetésekkel járó stressz gyakran már egy évvel hamarabb is jelentkezik, hiszen mondhatni az utolsó évben minden a vizsgák körül forog. Mindenki, tanár, szülő, osztálytárs, osztálynevelő, lépten-nyomon erről beszél nap nap után, és ezzel úgy mond

csak olajat öntünk a tűzre. A vizsgákra való felkészítés egyáltalán nem a félelemkeltésről és zsarolásról kellene szólnon, hanem a támogatásról és a minőségi testi-szellemi felkészülésről. Sajnos ez a jelenség gyakran olyan szinteket is

Amikor képesek vagyunk megérteni az érzéseket, akkor nemcsak a saját, de a mások érzéseit is képesek vagyunk érteni, értelmezni, sőt mi több, azokat elfogadni.

elér egy adott ponton, aminek következtében egy egyszerű képességvizsgára úgy kezd tekinteni a kamasz gyermek, mint élete egyetlen lehetőségére, melynek mindenáron sikerülnie kell, különben ő, mint egyén, semmit sem ér. A legnagyobb probléma itt keresendő.

Egészséges egyensúly

Természetesen az sem megoldás, ha félvállról vesszük az egész vizsgatémát, hanem inkább egészséges hozzáállást és egyensúlyt kellene létrehozni a témával kapcsolatban. Ne ijesztgessük a gyerekeket, sőt ne zsaroljuk őket. Semmiképp ne állítsuk be a teljesítményét „mindent vagy semmit” játszmának, ugyanis ez a típusú hozzáállás az esetek többségében csak ront a helyzeten. Ismertessük a gyerekekkel a vizsgák fontosságát anélkül, hogy fölösleges feszültséget gerjesztenénk vele, majd biztosítsuk őket arról, hogy minden segítség a részünkről a rendelkezésükre áll. A támogatás érzése, a bizalom, a biztatás, a hit, az együttműködés és az őszinteség mind abban segítenek, hogy a gyermek érzelmi biztonságban érezhesse magát. Ennek hatására az előtte álló akadályok közel sem fognak olyan

rémisztően és teljesíthetetlennek festeni, mint egyébként. Szülőként és pedagógusként is tisztában kell lennünk gyermekeink képességeivel és teljesítményével, így ne erőltessünk rá olyan feladatokat, melyek elérhetetlenek, vagy csak kínkeserves munkával érhetők el. Legyünk mindig nyitottak a gyermek akaratára, még akkor is, ha az elsőre nem a legelfogadottabb vagy vonzó a számunkra. Az azonnali elutasítás ugyanis könnyen derékba törheti a gyermek bizalmát. Beszéljük át vele alaposan a terveit és céljait, érveljünk közösen a témáról, állítsunk fel pró és kontra listákat, majd hozzuk meg együtt a döntést egy adott cél elérése érdekében.

Nem kell megoldani a gyerek helyett a problémát

Az érzelemkezelés egyik leghatékonyabb módszere, mellyel rengeteget segíthetünk a vizsgadrukk kezelésében az az, ha egyszerűen kérdezzük. A legtöbben nem beszélnek az érzése-

Felnőtként meglepő módon többet segíthetünk hosszú távon a pusztá jelenlétünkkel, mint azzal, hogy minden apró problémát a gyermek helyett megoldunk másodpercek alatt.

ikről, gyakorlatilag nem verbalizálják azokat, így azok kevésbé tudatosulnak, kevésbé azonosíthatóak, minek következtében kezelhetetlenné válnak. Nagyon fontos, hogy a gyermek felismerje az érzéseit, képes legyen azokat megfogalmazni, kimondani és kifejezni. Minél inkább megfigyeli a gyermek a saját testének reakcióit és jelzéseit, annál inkább képes lesz az érzéseit uralni, legyenek azok pozitívak vagy negatívak. Ha gyermekünk szomorú vagy dühös, kérdezzük meg tőle, hogy pontosan mit érez, és hogy szerintem miért érzi így magát. Segítsünk neki eljutni a válaszig, sőt mesélhetünk saját tapasztalatainkról is, ami az érzelmek felismerését és kezelését illeti. Felejtjük el a „rálegyintéseket”, és kommunikáljunk

a gyerekekkel. Ne sajnáljuk sem az időt sem az energiát arra, hogy fejlesszük gyermekünk érzelmi intelligenciáját.

Kisebbségi korosztály esetében a legegyszerűbben úgy segíthetünk az érzelmek felismerésében és kezelésében, ha az egyszerű mesehősök vagy a gyermek kedvenc karaktereinek érzelmi viselkedését megfigyeljük és átbeszéljük vele. Ennek hatására nagyon könnyen kialakul az ok-okozati összefüggések megértése a gyermek számára. Képessé válik egyszerűen értelmezni az érzéseket, mindazonáltal az empátiás készsége is fejlődik.

Ha gyermek konfliktushelyzetbe kerül, nem azzal segítünk neki a legjobban, ha helyette megoldjuk a problémát, vagy ha a kezébe adjuk a megoldás kulcsát, hanem azzal, ha csak irányt mutatunk. Szülőként természetes reakciónk, hogy azonnali hatállyal véget akarunk vetni gyermekünk bármilyen szenvedésének, ellenben ha nem életveszélyes helyzetről van szó, ajánlatos a gyermeket is bevonni a probléma közös megoldásába, annak érdekében, hogy kialakulhasson benne nemcsak a kompetencia érzése, önbizalma és hite, hanem az érzelmek uralása, kézben tartása is. Felnőtként meglepő módon többet segíthetünk hosszú távon a pusztá jelenlétünkkel, mint azzal, hogy minden apró problémát a gyermek helyett megoldunk másodpercek alatt.

Ebben az esetben is a megelőzés a fontos

Érdemes elgondolkodni azon is, hogy ha gyermekünk nem igazán tudja kezelni az érzéseket, ennek kialakulásában mi magunk mennyire vagyunk hunyók? Ugyanis, mint minden másban, az érzelmek kezelésében az első számú példa gyermekünk számára mi magunk vagyunk. Legyünk a lehető legőszintébbek önmagunkkal szemben, és vállaljuk a felelősséget a tetteinkért. Önostorozás helyett merjünk nyitottak lenni az újra, a fejlődésre, a tanulásra. Ha úgy véljük, mi sem kezeljük a leoptimalisabban az érzelmeinket, kezdjünk el dolgozni ezen, és osszuk meg családtagjainkkal is a tapasztalatainkat. Elsősorban emberek, legfőképpen érző lények vagyunk, így ne arra pazaroljuk minden energiánkat, hogy az érzelmeinket szőnyeg alá söpörjük, elfojtsuk, tudomást sem vegyünk róluk. Ezáltal nemcsak saját életminőségünkön javíthatunk,

hanem a környezetünkben élőkén is, sőt minden más emberi kapcsolatunkon is. Legyen pozitív vagy negatív az érzés, merjük felismerni, merjük érezni őket, ugyanis csakis azzal kezdhetünk valamit, amit ismerünk, amiről tudomásunk

Szülőként és pedagógusként is tisztában kell lennünk gyermekeink képességeivel és teljesítményével, így ne erőltessünk rá olyan feladatokat, melyek elérhetetlenek, vagy csak kínkeserves munkával érhetők el.

van. Úgy mutathatunk a legjobb példát gyermekeinknek, ha valódi érzéseinket a megfelelő határok között képesek vagyunk kifejezni és kezelni, történjen az verbális vagy non verbális úton.

Segít a sportolás

Az érzelmek elfojtására hajlamos gyerekeknek nagyon sokat segíthet, ha olyan sportot űznek, melyek által lehetőséget kaphatnak a felgyülemlett feszültségek levezetésére. Ugyancsak a jobb teljesítmény elérésében és a vizsgadrukk leküzdésében is rengeteget segíthet a mozgás. Ne hagyjuk a gyereket naphosszat a könyveket bújni a négy fal közé zárva, legfőképpen vizsgaidőszak idején. Adjunk számára minél több lehetőséget a szocializációra, legyen az sport, vagy különböző délutáni foglalkozások. Mindig tartsuk szem előtt, hogy a megelőzés százszorta hatékonyabb, mint a gyógyítás. A stresszel és a vizsgadrukkal való elégtelen megküzdés ugyanis számtalan egészségügyi problémát okozhat. Ismerjük fel időben gyermekünk érzelemkezelési hiányosságait, és dolgozzunk közösen rajta.

A szerző a kolozsvári Báthory István Elméleti Líceum testnevelés tanára.

MATEI LINDA

matei.linda@yahoo.com

Egyre divatosabb a műemlékvédelem – az Ö

A magyarlapádi templom testőrei

A kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium fekete serege

Az Időutazók – a nagybányai pénzverde őrei

Nagyenyedi és kolozsvári diákcsoport lett a két első helyezett az Örökségünk Őrei országos verseny döntőjén május 7-én. Erdély 5 megyéjéből 3 középiskolás és 3 általános iskolás csapat versenyzett a győzelemért a szatmárnémeti Kölcsey Ferenc Főgimnáziumban az Örökségünk Őrei – Fogadj örökbe egy műemléket! verseny idei országos döntőjén. Az országos döntőn az általános iskolások korcsoportjának győztese a Fekete Sereg JZSUK, a kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium hatodikosai második helyezést ért el a nagybányai pénzverde őrei – az Időutazók csapat, a Németh László Elméleti Líceum ötödik osztályából, a dobogó harmadik fokára a kézdivásárhelyi Fényirda őrei csapat állhatott, a Túróczi Mózes Általános Iskolából. A középiskolások korcsoportjában az első díjat a magyarlapádi templom testőrei csapat nyerte a nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégiumból, míg a második helyen a dicsőszentmártoni vármegyeháza őrei, az Andrei Bârșeanu Elméleti Líceum csapata, a harmadik helyen pedig a Capistranius Alverna csapata állt a Kolozsvári Református Kollégiumból. Winkler Gyula európai parlamenti képviselő felajánlásával a három dobogós csapat ősszel egy brüsszeli tanulmányúton vehet részt. A házigazda iskola igazgatónője, Pataki Enikő elmondta,

A győztes magyarlapádiak

örökségünk Őrei országos döntője Szatmáron

hogyan véleménye szerint a verseny az egyik legfontosabb az országos versenyek sorában, hiszen értékek megőrzésére tanít, és közösséget épít. Ugyanakkor megtisztelő volt számukra, hogy az iskola adhatott ott-hont az országos döntőnek. „Nagyon jó érzés látni, hogy a fiatalokat érdekli az épített örökség, és kitartóan kiállnak az értékeink megőrzése mellett. Mindezt pedig olyan kreatívan és energikusan teszik, hogy csak ámulok rajtuk. Én minden csapatnak gratulálok, és köszönöm a munkájukat, hiszen több mint fél éven keresztül tevékenykedtek, és óriási energiabefektetés van a hátuk mögött. Mindemellert köszönöm a Kölcsey Ferenc Főgimnázium tanárainak és munkatársainak, a Szatmár megyei tanfelügyelőségnek és a G. M. Zamfirescu kulturális központnak a szervezésben nyújtott munkáját!” – nyilatkozta Hegedüs Csilla, a verseny kezdeményezője, aki zsűritagként volt jelen az eseményen. A részt vevő csapatok előadásai közötti szünetekben a jelen lévők városismereti kvízen vehettek részt, amelynek nyertesei 5 darab Electric Castle-bérlettel gazdagodtak a Transilvania Trust Alapítvány felajánlásával, illetve egy Testplay társasjáték-utalvánnyal.

MAGYAR KÖZOKTATÁS

A kézdivásárhelyi Napfényirida csapata

A dicsőszentmártoni vármegyeháza őrei

A kolozsvári Capistranius Alverna védői

Románnyelv-oktatás elemi osztályokban: sikerek, buktatók, észrevételek

„Úgy tanítson, hogy az ne tűnjön tanulásnak”

Fülöp Andrea nagykárolyi tanítónővel beszélgettünk arról, hogyan lehet és érdemes a román nyelvet oktatni a magyar anyanyelvű elemi osztályokban.

– Miben változott az utóbbi évek során a romántanítás módszertana, amely alapján az elemi osztályos diákokat oktatják?

– A magyar tananyelvű iskolákban az anyanyelvi és nem anyanyelvi oktatás egymás után és mellett folyik, vagyis az

alapoznak. Megkeresik a hasonlóságokat és a különbségeket, és ezeket tudatosítva gyakoroltatnak. Ez alapján a módszertannak is ilyen összehasonlító és különbségeket tudatosítóknak kell lennie, amely módszerek megkönnyítik a nyelv elsajátítását.

– A mostani vagy a korábban használt tűnik hasznosabbnak, eredményesebbnek?

– Nem kérdés, hogy a mostani hasznosabb, és remélhetőleg eredményesebb is, de ez majd idővel válik el. Tág lehetőséget nyújt az oktatónak a szövegek kiválasztásában, hiszen a tankönyvben levő szövegek nem kötelezőek. Ezek mellett nagyon sok olyan játékra, versre, énekre lehet alapozni, amelyek segítségével könnyed módon, akár észrevétlenül is elsajátítanak szavakat, rövid mondatokat a mindennapi beszédből.

– Hogyan látja, valóban idegen nyelvként tanítják a románt a magyar anyanyelvű gyerekeknek?

– Természetesen nem anyanyelvi szinten tanulják a gyerekek a román nyelvet. Egy oktatónak alsó tagozaton az az elsődleges feladata, hogy megszerettesse, elfogadtassa a nyelvet a diákokkal, majd a változatos, játékos nyelvi gyakorlatokon keresztül úgy tanítson, hogy az ne tűnjön tanulásnak. A cél az, hogy úgy sajátítsák el a nyelvet, hogy azt majd automatikusan használják. Nem könnyű feladat, de ha jól át van gondolva, nem lehetetlen.

– Mennyire képes egy második-harmadikos kisdíák egyedül érvényesülni egy teljesen román közegben azzal a tudásanyaggal, amelyet az iskola első éveiben megszerzett?

– A tananyag követelményszintje szerint egy másodikos diáknak A1-es szinten kellene uralnia a román nyelvet, míg egy harmadikos már közelebb áll az A2-es szinthez. Hogy mennyire boldogul el, az nagyon változó, sokban függ a nyelvérzéktől, az előzőleg elsajátított ismeret-

Nem tartom kizártnak, hogy bizonyos esetekben, helyzetekben alkalmazható a román anyanyelvű tanár, de abban az esetben mindenképpen a magyar nyelv ismeretét tartom feltételnek.

tektől. Bizonyos szintű kommunikációra képesek az ilyen korú gyermekek, rövid mondatokban tudnak válaszolni a feltett kérdésekre, amelyek az ő érdeklődési körükhöz közel állnak. Ki kell tudniuk fejezni igényeiket, szükségleteiket, meghatározott témákról néhány rövid mondatban alapszinten elvárható a román nyelv használata.

– Mit gondol, hogyan lehetne érdekeltté tenni a gyerekeket, hogy készletét érezzék a román nyelv megtanulására?

– Nagyon nehéz egyes gyermekek érdeklődését felkelteni, sok esetben megmagyarázhatatlan ellenállást tanúsítanak a román nyelvvel kapcsolatban. Érdekes, hogy ez a jelenség nem jellemző például az angollal szemben. Ezért elgondolkodtató, hogy mi ennek az oka. Nagy valószínűséggel köze lehet azokhoz a játékokhoz, amelyeket a gyerekek játszanak a különböző

Fülöp Andrea nagykárolyi tanítónő

anyanyelven megalapozott képességek képezik a második nyelv elsajátításának alapjait. Az elemi oktatás legalsó szintjén elsősorban a szókészlet megalapozása és bővítése a cél, valamint a kiejtés játékos gyakorlása, majd később az írás és olvasás. A román nyelvű kommunikáció tanterve és főleg a tankönyvek, az anyanyelven szerzett készségekre

digitális eszközökön, ezért valószínűleg, ha ilyen és ehhez hasonló játékokkal ismerkednének román nyelven, nagyobb késztetést éreznének a nyelv elsajátítása iránt. Nem vagyok híve ezen eszközök túlzott használatának, de bizonyos keretek között akár hasznos is lehet. Ez viszont csak egy számtalan lehetőség közül.

– Szerveznek-e az önök régiójában kifejezetten a románoktatást célzó szakmai fórumokat, továbbképzéseket?

– Mindig vannak olyan továbbképzések, amelyeknek témája a román nyelv oktatása. Ezeken nagyon sok hasznos információt kaphatunk a hatékonyabb

hiszen mindannyian ugyanazokkal a gondokkal küszködünk, ami a román nyelv elsajátítását, tanítását illeti. Ta-

Nem tartom kizártnak, hogy bizonyos esetekben, helyzetekben alkalmazható a román anyanyelvű tanár, de abban az

A tapasztalatom azt mutatja, hogy azok a gyerekek, akik rendszeresen kapcsolatba kerülnek a román ajkúakkal, sokkal hatékonyabban használják a román nyelvet. Több olyan gyermek is van, akik román nyelvű óvodából jöttek magyar tannyelvű elemi osztályba, és ez nagymértékben segítette őket a román nyelv elsajátításában, alkalmazásában.

tanítás érdekében, és valószínűleg minden résztvevő igyekszik ezeket beiktatni a tanítási órák menetébe.

Ebben a tanévben is indult egy széles körű továbbképzés, amelyet Románia kormányja és az Európai Unió finanszíroz, és amelyet az Országos Továbbképző Központ szervezett meg. A kurzus kimondottan a kisebbséget oktató pedagógusoknak ad hasznos információkat, tanácsokat, útmutatást.

– A kollégákkal lehet-e, és szoktak-e beszélgetéseket folytatni, tapasztalatokat cserélni a románoktatás témájában?

– Természetesen nagyon sok esetben folytatunk eszmecseréket a kollégákkal,

nácsokat kérünk és adunk egymásnak a hatékonyabb tanítás érdekében, de ugyanakkor nagy büszkeséggel meséljük el a jó tapasztalatokat is, amelyekből természetesen kölcsönösen tanulhatunk is.

– Hasznos lehetne-e, ha anyaelvű tanár is tanítaná románra a magyar gyerekeket, vagy fontos az, hogy a tanult szavakat fordítását is folyamatosan megkapják?

– Véleményem szerint nagyon fontos, hogy az oktató ismerje a magyar nyelvet, hiszen hatékonyan csak így érhető el maximális eredmény. Tény az, hogy ebben az esetben a gyermekek olyan helyzet elé vannak állítva, amikor kénytelenek nagyobb intenzitással odafigyelni az ismeretek megértésére, elsajátítására. Ezek a helyzetek nagyobb erőfeszítést követelnek tőlük. Ez nem feltétlenül rossz, de valószínűleg több időt vesz igénybe, amíg megfogalmazzák mondanivalójukat. Úgy gondolom, ilyen helyzeteket minél többször kell teremteni, hiszen a való életre kell felkészíteni őket. Ezt viszont nagy körültekintéssel kell átgondolni, nem okozva gátlást bennük, ami nagyon jellemző a magyar anyanyelvű gyerekek körében.

esetben mindenképpen a magyar nyelv ismeretét tartom feltételnek.

– Lévén az önök intézménye vegyes tannyelvű, hogyan látja, segít a gyerekeknek az, hogy találkozhatnak, beszélgethetnek román ajkú társaikkal?

– Valóban, a mi intézményünk vegyes tannyelvű. Ennek ellenére a magyar anyanyelvű diákok csak elvétve kerülnek olyan viszonyba a román ajkú társaikkal, amikor is kommunikálhatnak egymással. Leginkább az udvaron való játék során tudnak beszélgetni, játszani. Valószínű, hogy ha nem volna ilyen nagy a diákok létszáma, sokkal több olyan alkalom adódna, amikor bármilyen kommunikáció megvalósulhatna. Ez sajnálatos tény, mert a tapasztalatom azt mutatja, hogy azok a gyerekek, akik rendszeresen kapcsolatba kerülnek a román ajkúakkal, sokkal hatékonyabban használják a román nyelvet. Több olyan gyermek is van, akik román nyelvű óvodából jöttek magyar tannyelvű elemi osztályba, és ez nagymértékben segítette őket a román nyelv elsajátításában, alkalmazásában.

VÉGH BALÁZS

veghbalazska@gmail.com

Kiderült, kik idén a legbölcsebb diákok

A 13. Bölcs Diákok országos szintű verseny döntőjében 5 csapat mérhette össze tudását, kreativitását és szemfülességét május 6-án Kolozsváron, ők a 136 benevezett csapat közül a háromfordulós elősejtezőben már bizonyították rátermettségüket, és bebiztosították helyüket a legjobbak között. A verseny témája a képzelet és valóság volt. A döntő feladatai is ezen két fogalom köré csoportosultak: a csapatoknak olyan témakörökből kellett felkészülniük, mint a képzőművészeti alkotások stílusváltozatai, a képzelet fajtái, a tudomány valóságmagyarázó elképzelései, történeti ökológia, valamint Lewis Carroll élete és munkássága. Elolvasásra Lewis Carroll: Alice Csodaországban című művét jelölték ki a szervezők.

Idén a legbölcsebb csapat címet a kolozsvári Brassai Sámuel Elméleti Líceum csapata, a SzínLelők nyerték el. A második helyet a sepsiszentgyörgyi Székely Mikó Kollégium diákjai, a Bölcsességmorzsák tudhatják magukénak, a dobogó harmadik fokán az Álomutazók csapata állt, azaz a Nagykárolyi Elméleti Líceum tanulói. Dicséretben részesült a TeamKörösztr és a Szemfényvesztők csapat, előbbi a székelykeresztúri Berde

Mózes Unitárius Gimnázium diákjai, utóbbit pedig a temesvári Bartók Béla Elméleti Líceum tanulói alkották.

A döntőben részt vevő csapatok a Communitas Alapítvány jóvoltából egy egyhetes ingyenes élménytáborban vehetnek részt a nyár folyamán Magyarremetén, a Bihar-hegység egyik legszebb völgyében fekvő településen. Az első három helyezett, valamint a dicséretben részesülő csapatok tagjai és felkészítő tanárai ajándékutalványokat kaptak nyereményként, amelyet nemcsak elektronikai eszközökre vagy izgalmas könyvekre költhetnek, de akár élményszerű szolgáltatásokra is beválthatják.

A Communitas Alapítvány 2010-től minden évben meghirdeti a Bölcs Diákok országos szintű vetélkedőt, amelyen az elmúlt tizenhárom évben összesen 1404 csapat vett részt.

MAJOROS CSILLA

communitas@rmdsz.ro

A Bölcs Diákok döntős csapatai, vezető tanáraik, zsűri és a szervezők

A zsűri: Silye Loránd, Márton Kata, Markó Bálint és Molnár-Galaczi Júlia

A Bölcsességmorzsák csapat jelentpróbája

A győztes csapat, a SzínLelők kabalabaglyukkal

A Bölcs Diákok döntős csapatai

Tanítani annyi, mint kétszer tanulni: a pedagógus mint szervező

*Tanítani annyit jelent, mint kétszer tanulni.
Szokratész (Kr. e. 436 – Kr. e. 338)*

*Minden nap tanulok, hogy másnap taníthassak.
Émile Faguet (1847–1916)*

A pedagógus mint tanulásszervező. Aligha kétséges, hogy napjaink pedagógusa mint szaktanár, szakjától függetlenül, mindenekelőtt a jellegzetes gyermeki iskolai tanulás megszervezésének szakértője kell legyen, és nyilván a tanulás által közvetített és fenntartott módon, a személyiség alapvető komponensei – tudás,

optimalizálódását előidéző iskolai tanulás kiváltására. Tanítási tevékenységének központi eleme részint a jellegzetes tanulási helyzetek körütekintő megszervezése és a tanulóknak e helyzetekbe való bevonása, részint azok tanulási feladatvégzéseinek irányítása és segítése, részint pedig a tanulás eredményességének felmérése és értékelése. A tanulásszervezési feladatkör sikeres ellátásához a pedagógus manapság arra kényszerül, hogy tanuláspedagógiai képzettségét fokozatosan bővítse, illetve a legújabb tanuláslélektani tudományos felismerések elsajátításával folyamatosan és mondhatni lineárisan javítsa. Ez annak előfeltétele, hogy a tanulók a tanulási tevékenységet a tanulási helyzetekben való részvétel révén szervesen és elválaszthatatlanul hozzákapszólják egész életprojektjük szerkezetéhez.

Az oktatási tevékenységek megszervezésének körében, illetve a mindennapi tanulásszervezés és személyiségfejlesztés területén manapság kizárólag az a pedagógus tudja meghaladni az alkalmosszerűség állapotát (és a minőség közepszerűségét), aki egyfelől előzetesen megejtett, alapos és céltudatos szaktudományos, pedagógiai, tantárgy-pedagógiai és neveléslélektani felkészülésről, másfelől pedig a gyermeki tanulást elősegítő didaktikai tevékenységekhez (feladatok elvégzéséhez és problémák megoldásához) szükséges objektív és szubjektív feltételek aprólékos előkészítéséről (biztosításáról) tesz tanúbizonyságot.

Igazodni az „itt és mosthoz”

Nyilvánvalónak tűnik, hogy ha a pedagógus világosan ráeszmél a tanítási-tanulási folyamat tényleges megvalósítására

való általános felkészülés, az előzetes mentális ráhangolódás és az érzelmi beleolvadás kivételes szükségességére, mint ahogyan arra is, hogy a megfelelő oktatási eredményesség talán leglényegesebb tényezője a tudásalapú tervezés, minden bizonnyal jobb szak-

A tanulásszervezési feladatkör sikeres ellátásához a pedagógus manapság arra kényszerül, hogy tanuláspedagógiai képzettségét fokozatosan bővítse.

mai teljesítményeket fog elérni. Elvitathatatlannak tarthatjuk azt is, hogy az iskolai tanítási-tanulási folyamat megfelelő minőségének egyik fontos és elmaradhatatlan előfeltétele a tanár öntudatos, az összes alapvető összetevőre kiterő előzetes felkészülése a folyamat konkrét, „itt és most” valamint az „adott feltételek között” történő megszervezésére, illetve közvetlen gyakorlati kivitelezésére. A tanításra való felkészülés központi fontosságú eleme pedig nem más, mint a tág értelemben vett és megállást nem ismerő öntanulás folyamata. Nem nehéz rádöbenni arra, hogy a permanens önképzés hiányában a pedagógust egyfelől az ún. betokosodás, illetve a személyes szakmai fejlődéstől való végleges elszakadás, másfelől pedig a növendékektől való pszichoemocionális eltávolodás veszélye fenyegeti (az oktatási

Az oktatásra vonatkozó operatív tervek elkészítése – mely egyáltalán nem könnyű kihívás – régi idők óta hozzátartozik a pedagógusi munka legmélyebb lényegéhez, szakmai feladatainak központi köréhez.

készség- és képességrendszer, gondolkodás, jellem, nyelvi rendszer, szokásállomány, attitűdkészlet stb. – fejlesztésének szakavatott (kiváló szakértelemmel rendelkező) szakembere is.

Az életprojekt szerkezete

Ebben az orientációban és a diszciplináris tantárgyakra alapuló oktatási rendszer feltételei között a képviselt szakja, illetőleg a felgyülemlett szaktudományos műveltsége, voltaképpen egész magas szintű tanultsága nem testesít meg egyebet, mint egy kiváló hatóeszközt a szociális alkalmazkodást elősegítő tudás rendszerét megalapozó, következőképpen a személyiség általános gazdagodását, adaptív működéseinek

tevékenységének minősége pedig általában nem fogja meghaladni az esetlegesség által nyújtott átlagon aluli szinteket).

A tanulásszervezés megtervezése

Számos okot találunk annak megállapítására, hogy a tanítási-tanulási tevékenységekre való felkészülés elsődleges dimenziója a folyamat lebonyolításának előzetes, minden lényeges – akár kisebb, akár nagyobb léptékű – összetevőre kiterjedő, körültekintő és megalapozott megtervezése. A tervezés szükségességét nemcsak az oktatási folyamat rendkívüli összetettsége vagy a tanulásban ötvöződő számos pszichointellektuális és non intellektuális komponens alapozza meg, hanem a pontosan kiszabott időkeretek,

Manapság kizárólag az a pedagógus tudja meghaladni az alkalmosság állapotát (és a minőség középszerűségét), aki egyfelől előzetesen megejtett, alapos és céltudatos szaktudományos, pedagógiai, tantárgy-pedagógiai és neveléslélektani felkészülésről tesz tanúbizonyságot.

az adott tananyagi tartalmak sajátosságai, a meghatározott színterek, az alkalmazható szervezeti formák, a rendelkezésre álló eszközök viszonylag gazdag készlete vagy az implikált szubjektív tényezők rendszere is.

Szervezés, sikeres irányítás

Az iskolai oktatás folyamatának pedagógus általi tényleges megszervezése és sikeres irányítása eleve azt feltételezi, hogy folyamatosan kéznél legyen annak jól átgondolt, pontos, alapos és részletes, de ugyanakkor rugalmasságnak is helyet adó, illetve többféle lehetséges változattal is operáló tervezete. Közismert, hogy a tanulásszervezés, illetőleg

az egész oktatási folyamat megtervezése voltaképpen a későbbiekben bekövetkező tanítási-tanulási cselekvések, aktusok, műveletek és tevékenységek egyfajta előképének vagy elővátelezett programjának (projektjének vagy forráskönyvének) tudatos kidolgozása. A tervezetben a pedagógus gyakorlatilag azt mutatja be, hogy az előzetesen kitűzött (rendszerint műveletesített) oktatási-nevelési célokat miként akarja elérni, hogyan óhajt eljárni, milyen tanulási helyzetek, valamint milyen feladatvégzések és problémamegoldások segítségével szeretné azokat elérni vagy megvalósítani. Az oktatásra vonatkozó operatív tervek elkészítése – mely egyáltalán nem könnyű kihívás – régi idők óta hozzátartozik a pedagógusi munka legmélyebb lényegéhez, szakmai feladatainak központi köréhez. Mindjárt e helyen kell megemlítenünk azt is, hogy a pedagógiai tervezés minden lehetséges formájának alapvető előfeltétele, ugyanakkor eredendő fő eszköze a releváns információk összegyűjtése, tulajdonképpen a tanítás és a tanulás jellemzőire, illetőleg a folyamat alapvető komponenseire, valamint azok konkrét megszervezésére vonatkozó tudásszerzés. A pedagógus csak oly módon lesz képes megfelelő mértékben biztosítani a folyamat hatékony megvalósítását, ha egy olyan előzetesen összeállított részletes tervezetre támaszkodhat, amelyet gyakorlatilag egyfolytában aktualizált általános szakmai tudására épített rá.

A képzeletalapú előrelátás

Elemi igazságnak látszik, hogy az iskolai oktatás – mint változatos didaktikai történések összeszerveződő egységes rendszere – eleve magában foglalja mind az elméleti felkészülés aktusát, azaz mind a mentális folyamatokat, mindenekelőtt az anticipálást (a képzeletalapú előre látást), mind pedig a konkrét tárgyi-anyagi vagy kelléki feltételek biztosítását, voltaképpen a konkrét gyakorlati előkészítést. Az, amire a gyakorló tanárnak fel kell készülnie, illetve amit a mai nap a holnapi tanítás megtervezésének és kivitelezésének távlatában ismernie kell, illetve meg kell tanulnia, az mindenekelőtt az oktatási célokra, a tartalmi egységekre, a tudás átszarmaztatásának módszereire, technikáira és szervezeti

formáira vonatkozik. Ugyanakkor a felkészülés szerves részét alkotja a tanulóknak a tanulási tevékenységekre történő intellektuális ráhangolódását és érzelmi involválódását elősegítő módszertani eszközök kidolgozása és gyakorlati kimunkálása is. Az érzelmi involválódás kiemelkedő fontosságát jól igazolják azok a kutatási eredmé-

Aligha kétséges, hogy napjaink pedagógusa mint szaktanár, szakjától függetlenül, mindenekelőtt a jellegzetes gyermeki iskolai tanulás megszervezésének szakértője kell legyen, és nyilván a tanulás által közvetített és fenntartott módon, a személyiség alapvető komponensei – tudás, készség- és képességrendszer, gondolkodás, jellem, nyelvi rendszer, szokásállomány, attitűdkészlet stb. – fejlesztésének szakavatott (kiváló szakértelemmel rendelkező) szakembere is.

nyek, amelyek mintegy leszögezték, hogy a tanuló gyermek mindazt, ami – emberi lépték vagy lényeg hiányában – érzelmileg nem érinti meg, nehezebben vagy egyáltalán nem fogja megérteni és asszimilálni. Végül a felkészülés a tanítási és értékelési eszközök számbavételét érinti, valamint az azok között – a didaktikai tevékenység adott megszervezési módozatának kontextusában – kialakítandó szerves interkonekciók rendszerére.

FODOR LÁSZLÓ
la_fodor@yahoo.com

Interjú egy jövődőlbeli dinológussal

Kicsi barátomtól, az előkészítős Dávidkától hallottam ezt a kifejezést, jobban mondva e tudós mesterséget, amikor egy alkalommal – csak hogy szóba elegyedjek vele –, rákérdeztem, mi akar lenni.

– Dinológus – válaszolta szemrebbenés nélkül, s mikor látta, hogy értetlenül bámulom, meg is magyarázta, hogy a kifejezés a dinófelfedező tudósra vonatkozik. Nem lévén jártas a dinókat érintő szakkifejezésekben, gondoltam, feladom a további kérdészködést, mielőtt felsülnék. De ő, látván járatlanságomat a témában, készségesen elmagyarázott mindent.

– A dinológusok a dinóteremben dolgoznak – mondta, – megvizsgálják kukker-szemüveggel a dinókat, hogy milyen a testük, a szájuk, a fogaik, mert aszerint tudják, hogy mivel táplálkoznak, és azt is, hogy milyenek a bőrpikkelyek rajtuk. Mert a dinók sokfélék lehetnek a pikkelyeik színe alapján. És nagyságuk, meg más tulajdonságuk alapján is.

Tagoltan, kissé raccsolva, érdekes, figyelemfelkeltő hang-

– Tehát – ismételte –, vannak csíkos pikkelyűek, gyíkszerűen mintásak, feketék, zöldek, sokszínűek, de vannak olyanok, amelyeknek nagyon hosszú a nyakuk, lapos a talpuk és körmük fehér. A neveket aztán végképp hadilábon álltam, de azokat is türelemmel megmagyarázta.

hordozásban próbált bevenni tudománya világába. Én meg jegyezgettem szó szerint mindent.

– Tehát – ismételte –, vannak csíkos pikkelyűek, gyíkszerűen mintásak, feketék, zöldek, sokszínűek, de vannak olyanok, amelyeknek nagyon hosszú a nyakuk, lapos a talpuk és körmük fehér. A neveket aztán végképp hadilábon álltam, de azokat is türelemmel megmagyarázta.

– A Terodaktil az, aminek hosszú csőre van és szárnya, futni nem tud, csak ugrani és repülni.

Következett a Triceratopsz – amit háromszor is elisméltetett, hogy megrögződjön az agyamban. Ennek három szarva van, azokkal támad, és fut a földön is. Egészen kis méretű, de nagyon gyors, hússal és levelekkel is táplálkozik. A Brontosaurusz – mely hangzásában már nem volt annyira idegen a fülemnek – nagyrészt zöld színű, csak a háta sötétkék, ahol kék kicsi szarvacskák vannak, amelyek a farkán is folytatódnak. Ha valaki megtámadja, a farkával védekezik, egyszerűen odacsap minden támadóra. De ha megéhezik, a farkával megszúr egy állatot és megeszi. Ez már nagyobb méretű, de azért nem lehet felülni a hátára, már a szarvacskák miatt sem. Aztán a legnagyobb az Eutrocefalusz, ezt is elisméltette egy párszor (mindenesetre nem vagyok biztos

hogy ezek után is a nevét helyesen írtam), de erre már fel lehet ülni, mert ez szelíd, és csak levelekkel táplálkozik. Aztán előfordulnak még a piros színű Sztigimonok, amelyek 2 fehér szarvval vannak ellátva. Ezzel aztán véget ért a dinók sora, és befejeződött az interjúm is a jövődőlbeli tudósunkkal.

A dinológusok a dinóteremben dolgoznak – mondta, – megvizsgálják kukker-szemüveggel a dinókat, hogy milyen a testük, a szájuk, a fogaik

A biztonság kedvéért még egy párszor elisméltette velem a neveket, no, meg le is jegyeztem, de előfordulhat, hogy még így is becsúszott egy-egy hiba. Megköszöntem a beszélgetést és a lehetőséget, hogy tájékoztatást kaptam a dinók világáról, ő pedig magabiztosan bólogatott és mosolygott, mint egy igazi tudós.

Az ember sohasem eléggé tájékozott a jövődőlbeli tudományágakban, mindenesetre levontam a konzekvenciát, hogy ha ezután ilyen interjúkra szánom rá magam – pláne előkészítősökkal – nem megyek tájékoztatlanul kérdegetni, felkészülök a szakkifejezésekből.

BOGDÁN EMESE

bogdanemese@yahoo.com

Madách műve tíz Bihar megyei diákcsapat fórumszínházi előadásában

Játék, színház és közvita egyben Az ember tragédiája című mű alapján készülő fórumszínházi esemény, amelyet Nagyváradon tartottak május 9-én tíz Bihar megyei középiskolás csapat, valamint egy egyetemi hallgatókból álló csoport részvételével. Idén jubileumi év van: 200 esztendeje született Madách, az ennek jegyében létrejött projektről Tasnádi-Sáhy Péter színházrendező-dramaturg, a Színműről színdre – fórumszínházi esemény Madách szellemében című rendezvény vezetője beszélt megkeresésünkre. A Vendégoktatók a Magyar Kultúraért elnevezésű programsorozat keretében, a magyar Külgazdasági és Külügyminisztérium támogatásával, N. Császi Ildikó, a Partiumi Keresztény Egyetem (PKE) vendégoktatója kezdeményezésére jött létre a projekt a Partiumi Keresztény Egyetem és a Bihar Megyei Tanfelügyelőség együttműködésében. A május 9-ei alkalmon a Partiumi Keresztény Egyetem, Nagyváradról az Ady Endre Elméleti Líceum, a Lorántffy Zsuzsanna Református Gimnázium, a Mihai Eminescu Főgimnázium, a Nagyvárad Művészeti Líceum, a Szent László Római Katolikus Teológiai Líceum, valamint a nagyszalontai Arany János Elméleti Líceum, az Érmihályfalvi 1-es Számú Technológiai Líceum, a margittai Horváth János Elméleti Líceum, a székelyhídi Petőfi Sándor Elméleti Líceum diákjai mutattak be rövid, Az ember tragédiája színeiből ihletett, kortárs emberi és társadalmi kérdéseket felvető jeleneteket. Tasnádi-Sáhy Péter elmondta, tavaly nyár óta intenzíven foglalkozik fórumszínházzal, régóta érdekli már ez a színházi forma. Kifejtette, azt tapasztalta, hogy a fórumszínház rendkívül jó közösségépítő színházi forma, ugyanakkor nagyon alkalmas arra, hogy közvitára ösztönözze a résztvevőket, minőségi közbeszédre tanítson. „Arra gondoltam, hogy nálunk mindegyik bizony szükség van. A pandémia idején csináltam a váradi Szigligeti társulatával egy Tragédia-átíratot fiataloknak Madách

művéből, akkor online óra keretében sok diákkal beszélgettem a műről. Kiderült számomra akkor, hogy elég nagy a távolság a mai gyerekek és a Madách-mű között, miközben a Tragédiában rengeteg gondolat és problémafelvetés kortárs, mai, aktuális” – mondta a rendező. Úgy fogalmazott, az a lépték, ahogyan Madách a magyar irodalomban egyedülálló módon mer gondolkodni a nagybetűs Emberről, el kell hogy jusson a fiatalokhoz: valami olyan módot kell találni, amivel megnyitjuk a gyerekek számára ezt a közös kulturális kincset. „Innen jött az öt-

Nagyon jó lenne, ha lenne folytatása, de a legeslegjobb az lenne, ha az efféle projektek nem „kiszakított idők” lennének az oktatásból.

let, hogy az lenne jó, ha minél több embert bevonnánk, és ez sikerült is, hiszen kilenc Bihar megyei – öt váradi és négy más településen működő – középiskola és a PKE kapcsolódott be, tíz csapat állt össze. A PKE kötött a tanfelügyelőséggel egy együttműködési megállapodást, és ennek keretében zajlik a projekt. Minden csapattal találkoztam és a Tragédia egy-egy színét, vagy egyes esetekben színcsoportot közelítünk meg: például a Paradicsom-színt a PKE hallgatói, a váradi Ady líceum csapata a Prága–Párizs–Prága szín konfliktusrendszerét” – fejtette ki a rendező. Arra is kitért, hogy a székelyhídi csapatnak a Falanszter jelenet jutott, ennek kapcsán beszéltek a diákokkal arról, hogy Madáchnál ebben a színben az ember egészen elgépiesedik, és hogy ezzel a jelenséggel hol is tartunk ma, szóba kerültek a robotok, a mesterséges intelligencia. „A munka mindenki csapattal úgy zajlott, hogy én vittem a mű adott színeben

föllelhető konfliktus témáját, igyekeztem a diákoknak impulzusokat adni. A probléma kifejtése, ami egy két-három perces jelentet eredményezett csapatonként, teljesen a diákoké. Például a székelyhídi csapatnál az a jelenet, hogy a cukrászdában a pultost, aki mindenki ismer, Sáríka nénit lecserélik egy robotra, és hogy erre hogyan reagál a közönség” – mondta el a rendező. Tehát fontos társadalmi kérdések gyűltek össze kis jelentekben, amelyek reflexiók Az ember tragédiája egyes színeire. A rendező kifejtette, ez azt jelenti, hogy veszik a jelentet, és megkérlik a közönséget, hogy az adott problémára milyen megoldást lehetne találni. Akinek van ötlete, az nemcsak elmondja, hogy milyen megoldást látna, hanem be is áll a jelenetbe, és a saját stratégiája szerint valamelyik szereplő helyében, vagy akár egy új szereplőként próbál válaszokat adni a felvetett problémákra: ez játék, színház és közvita egyben – emelte ki a rendező. „Nagyon jó lenne, ha lenne folytatása, de a legeslegjobb az lenne, ha az efféle projektek nem »kiszakított idők« lennének az oktatásból. Ha ez működik, és rá lehet venni a megye fiataljait az összes magyar érintettségű intézményből, hogy együtt gondolkodjanak, együtt játsszanak, és őket érintő társadalmi kérdésekről véleményt formáljanak és cseréljenek, akkor ennek mindenképpen folytatást kell találni” – hívta fel a figyelmet a rendező. Hozzátette, a pedagógusok és a diákok részéről is erőn felüli az, hogy részt vesznek ezekben a tevékenységekben, azért is találták ki úgy, hogy konkrétan 2-szer 3 órányi részvételt kérnek tőlük. Ezért van az, hogy a jelenetek hossza 2 és fél-3 perc, mert ennyit lehet ennyi idő alatt minőségben megvalósítani. „Tehát mivel ez többlet erőfeszítésnek számít a diákok részéről, arra is rávilágít, hogy nem arról szól az oktatási rendszer, hogy jó táptalaja legyen a hasonló kezdeményezéseknek” – mondta Tasnádi-Sáhy Péter.

K. J.

Leányszőr

A mi iskolánk hagyományos iskola. Osztályfőnökünk földrajztanárnő. A kirándulás nemes hagyományát ápoljuk! Kirándultunk a Kapusi-szorosba, a Révi-szorosba, voltunk Torockón és környékén, és Nagyenyeden, ahol nem aludtunk a kollégium épületében, de láttuk az udvarán álló ginkgo biloba fát, azaz páfrányfenyőt.

Kínából került Nagyenyedre ez a fa, hatalmasra nőtt a kollégium udvarán, úgy látszik, szereti itt, pedig körös-körül minden csupa aszfalt meg kő. Mi is szeretjük itt, kergetőzünk az udvaron, és ellátogatunk a közeli paplakba, ahol süteménnyel kínálnak. Az oszi Élesdre is elvisz bennünket, így ezután már sosem tudom, mi történt Enyeden, és mi Élesden.

Pedig akár tudhatnám is, mert az enyedi–torockói kiránduláson legföljebb tizenötven vagyunk, az élesdi úton viszont ott az egész osztály. Hiába az ékezetbeli különbség, és hiába, hogy Kolozsvárról előbb Bukarest, utána pedig Várad irányába indul velünk a vonat, a nagy E betű a fejemben mindent összesomos.

Annyi bizonyos, hogy Élesden elárultam padtársam és

Most már tudom, milyen a tejfőlös tükörtojás, és estétől reggelig meghallgathattam Izaura és Leonszió történetét, melyet házigazdám a magyar tévében látott.

legjobb barátnőm, mert egy élesdi lány elhívott, hogy bentlakás helyett aludjak náluk otthon, én pedig mentem. Ennek köszönhetően most már tudom, milyen a tejfőlös tükörtojás, és estétől reggelig meghallgathattam Izaura és Leonszió történetét, melyet házigazdám a magyar tévében látott.

Izaura szép, Leonszió gonosz, a nő szenved, a férfi acsarkodik, nagyjából ennyivel maradtam az egyéjszakás beszámoló nyomán, bár azért a vége felé mintha Izaura valahogy győzedelmeskedett volna. Hazafelé a vonaton megállapíthattam, hogy saját titkos románcomban érzelmeim tárgya a szép, én pedig a gonosz.

És én, nyilván, nem győzedelmeskedtem. Azt, hogy gonosz vagyok, már Enyeden tudtam, mert a Révi-szorosban letéptem egy havasi gyopárt, és mondták, hogy nem kellett volna. De ha már letéptem, betettük egy befőttesüvegbe, hogy majd otthon lepréselhessük. És így legalább megmarad az utókor számára.

Padtársam és legjobb barátnőm is fehér lett, mint a letéptett gyopár, amikor kiderült, hogy a bentlakásban nem én alszom a sor szélén, mellette, hanem ő, miután én, rongy áruló, a sor széléről, mellőle, elmentem az élesdi lánynál aludni pusztán azért, mert mindkettőnket Noéminak kereszteltek.

Padtársam és legjobb barátnőm nem préselhetem le, hogy az utókor számára megmaradjon, az azonban tény és való, hogy hazafelé a vonaton elhagyott társam és barátnőm szívem

Padtársam és legjobb barátnőm nem préselhetem le, hogy az utókor számára megmaradjon

titkos választottjával ült egy külön kocsiban, amíg az osztály csapdlecsacsit játszott egy másikban, és én majdnem meghaltam.

De aztán mégsem haltam meg, és barátnőm sem jött össze szívem titkos választottjával, és megtudtam, hogy a Kínában őshonos ginkgo biloba fát leányszőrnek is nevezik, tehát szőrös lehet, mint padtársáruló szívem, a biloba-készítmény mégis gyulladáscsökkentő hatású, és javítja a keringés és a szív egészségét.

Továbbá csökkenti a szorongást, enyhíti a depresszió okozta tüneteket, támogatja a látás és a szem egészségét és hatékonyan kezeli a migrént és a fejfájást. Baj nem lehet! Mindenki növekszen szíve közepén deli páfrányfenyőt, más néven leányszórt, más néven ginkgo bilobát, és ölelje át annak a törzsét. Hagyományosan, ahogy csak jó nevű iskola diákja bírja!

LÁSZLÓ NOÉMI
nocsek@gmail.com

A kisebbségeknek is kedvez az új tanügyi törvény

Az oktatási törvények május eleji vitáján a kisebbségi oktatást érintő kérdésekről is döntött a képviselőház. A rendelkezések szerint a továbbiakban a minisztériumnak külön országos programot kell indítania a román nyelv oktatására vonatkozóan a kisebbségek számára. Ez egy országos program lesz, amely magába foglalja a korszerű kisegítő és digitális anyagok elkészítését, illetve román nyelvű táborok, valamint cserediákprogramok megszervezését egyaránt – olvasható az Rmdsz.ro-n. A tervezet ezenkívül előírja, hogy ott, ahol a diáklétszám 300 fő alatt van, kötelező lesz biztosítani a működéshez szükséges teljes forrást, a rendelkezés különösen a szórvány- és vidéki iskoláknak kedvez. A törvény rendelkezései szerint a kisebbségi oktatás megszervezése nem lehetőség, hanem kötelezettség ott, ahol erre kérés van. Líceumi felvételi esetén a képességvizsgán kívül lehetőség van iskolán belül is megszervezhető felvételi vizsgára. Ebben az esetben a vizsgák aránya 50-50 százalékos lesz az eddigi 60-40 százalékos felosztás helyett. Az érettségi vizsgán a humán szakokon bekerül a választható tantárgyak közé a vallás is. Továbbá a bentlakás finanszírozása kiterjed nemcsak az iskola saját bentlakására, hanem azokra is, amelyek kiszolgálják az intézményt. A többletfeladatot elvégző óvónők esetében a román nyelv oktatását ezentúl a tanítókhoz hasonlóan külön óráként fogja fizetni a minisztérium a kisebbségi tanintézmények esetében, valamint többletjuttatás fog járni azoknak a pedagógusoknak is, akik társaikhoz képest több feladatot vállalnak az intézményben. Ez az alap az intézményi bérköltség 2 százalékát teszi ki.

A rendelkezések egyházi iskolák működését is érintik. Ezek szerint minden középiskolának el kell döntenie, milyen profilú középiskolává alakul a három kategória közül: elméleti, technológiai (szakközépiskola, szakiskola) vagy vokacionális (sport, művészet és felekezeti). Ennek értelmében az iskola 9. osztályának kétharmada a választott profilból kell hogy álljon. Ez alól a rendelkezés alól mentesülnek a jelenleg

működő egyházi iskolák, illetve az illető közigazgatási egységben egyedülálló líceumok is, mint például a szórványiskolák, mivel vannak olyan megyék, ahol egyetlen középiskola működik.

Önkormányzatok pályázhatnak iskolaépítésre, -felújításra

Zöld, energiahatékony iskolahálózat kialakítására írt ki pályázatot az oktatási minisztérium, melyre 2023. július 5-ig jelentkezhetnek az önkormányzatok – olvasható az Rmdsz.ro-n. A kiírás célja, olyan környezetbarát iskolaépületek megépítése, illetve a meglévők korszerűsítése, melyek az eddigieknél sokkal hatékonyabban fűthetők, világíthatók vagy szellőztethetők, vagyis sokkal kevesebb energia felhasználásával fenntarthatóak. A pályázatban részt vevő iskoláknak vállalniuk kell, hogy sokkal zöldebb, környezetbarátabb szemlélet szerint alakítják a tanulók és az ott dolgozók mindennapjait. Az oktatási tárca mostani kiírása kiegészíti azokat a Környezetvédelmi Alap keretében meghirdetett programokat, amelyeknek köszönhetően az elmúlt két évben Erdélyben több mint 400 középület, köztük számos iskola kapott már támogatást energiahatékony felújításra. Az oktatási tárca kiírásának összértéke 225 000 960 euró, melyből 150 000 000 eurót fordítanak a meglévő iskolák energiahatékonyra tételeire, és 75 000 960 eurót új, „zöld” iskolák építésére. Az önkormányzatok olyan iskolaépületek felújítására vagy újak építésére kérhetnek finanszírozást, amelyben elemi, általános vagy középiskolás osztályok tanulnak, illetve foglalkoztatnak tanulókat.

Iskola újul meg a Gyimesekben

A fejlesztési minisztérium jóváhagyta a Bákó megyei Gyimesbükki Technológiai Líceum felújítását és bővítését. A jelenleg zsúfolt, korszerűsített igénylő iskola épületén külső-belső felújítási munkákat végeznek, és energiatakarékosra teszik, kibővítik egy emelettel, és átszervezik a termék rendszerét, biztosítva az ezáltal az előírásoknak megfelelő méretű tantermeket, amelyek így elegendőek lesznek minden diák számára.

A beruházásra 16 millió lejt biztosít a fejlesztési minisztérium. A Szilágy megyei Szilágyballán továbbá új művelődési ház épül. Az új, 250 férőhelyes szilágyballai művelődési otthon a közösségi életet kívánja erősíteni, illetve új lehetőségeket teremtené a kulturális élet fellendítésére is. A kétemeletes épület földszintjén egy színpados nagyterem épül, ruhatárral, mosdókkal, az emeleten pedig irodák, gyűlésterem és egy kisebb eseményterem lesz. A fejlesztési minisztérium 12 millió lejt biztosít a beruházásra – olvasható az Rmdsz.ro-n.

Oktatási fórumot tartottak Háromszéken

Az oktatás kihívásairól kezdeményezett szakmai találkozót áprilisban az RMDSZ Háromszéki Területi Szervezete. A szervezők a tavaly decemberben tartott oktatási fórum folytatásaként szervezték meg az eseményt, mivel fontosnak tartják az olyan szakmai találkozókat, ahol együtt gondolkodhatnak a különböző területeken dolgozó szakemberek, az őket foglalkoztató kérdésekre, problémákra pedig közösen kereshetnek megoldásokat – adta hírül az RMDSZ sajtószolgálat.

Az eseményen részt vett Kallós Zoltán kisebbségi oktatásért felelős államtitkár, Magyarai Tivadar, az RMDSZ ügyvezető alelnöke, az oktatási főosztály vezetője és Szabó Ödön, a képviselőház oktatási szakbizottságának alelnöke. A találkozó célja teret és lehetőséget biztosítani a résztvevőknek, hogy megosszák ötleteiket, és elmondják kihívásaikat az intézmény vezetésével kapcsolatban. Az eseményen szó volt a kisebbségi oktatás finanszírozásáról, az oktatás minőségének javításáról, a pedagógusok bérezéséről, a románnyelv-oktatásról, a diákok ingázásáról, valamint a kis létszámú osztályok vezetésének problémájáról.

Nem jogosult gyermekpénzre az agresszor szülő

Egy új törvénytervezet értelmében a jövőben ha az egyik szülő családon belüli erőszak áldozata, az agresszor nem kaphatja meg a kiskorú gyerekének járó pénzügyi juttatást. A törvénytervezetet április 12-i ülésén döntéshozó fórumként fogadta el a képviselőház. A jogszabály

értelmében nemcsak a gyámhatóság vagy a bírósági végzés, hanem a távollattartási végzés alapján is igényelhető az állami gyermekétkeztetés (gyerekpénz) odaítélése, így az agresszor nem kapja meg a gyerek után járó gyerekpénzt. Erre a juttatásra ezentúl az a szülő vagy gyám lesz jogosult, aki ténylegesen a gyereket neveli, amely legtöbb esetben a bántalmazott édesanya. „Családon belüli erőszak vagy bántalmazás esetén általában az édesanya az, aki a gyerekről gondoskodik a továbbiakban, és sok esetben arra kényszerül, hogy gyermekével együtt elhagyja az otthonát. Az Országos Kifizetési és Szociális Ellenőrző Ügynökség (A.N.P.I.S.) pedig számos esetben visszautasította a szülő kérelmét a gyerekpénz folyósítására vonatkozóan, mert nem volt bírósági döntés arról, hogy ő felel a gyermekért a továbbiakban, így a bántalmazó fél kapta továbbra is a gyerekpénzt, amelyben a gyerek nem részesült. A törvénymódosítással sikerült biztosítanunk, hogy ilyen esetekben a gyerekpénzt az a szülő kapja meg, aki a gyerekről valóban gondoskodik” – idézi az Rmdsz.ro Csépi Éva-Andrea Maros megyei parlamenti képviselőt, a munkaügyi és szociális védelmi bizottság alelnökét.

Megújult a szilágysomlyói mezőgazdasági líceum bentlakása

Modern körülmények között lakhatnak és tanulhatnak a szilágysomlyói Ioan Ossian Technológiai Líceum bentlakó diákjai. Benedek László, az oktatási intézmény igazgatója a Maszolnak elmondta, Szilágysomlyó önkormányzata a Regionális Operatív Program (POR) keretében pályázta meg a fiúbentlakás felújítását, korszerűsítését, amely a környék egyedüli bentlakása, és az átadást követően nem csak az iskolát és a várost, hanem a környéket is kiszolgálja. A munkálatok 90 százalékban elkészültek, részben berendezték az épületet, további bútorzatra van még szükség, hogy mihamarabb átadhassák – ismertette az igazgató. Az egykori fiúbentlakás a 70-es évek elején épült, 101 szobája volt, az átalakítást követően ennek száma 52-re csökkent, és 104 férőhelyessé vált. Az igazgató elmondta, az épület hoteljelleget kapott, modern felszereléssel látták

el, egy szobában két személy lakhat, külön fürdőszobájuk és tanulószobájuk van. Az épületben mosókonyha, ruhaszárító és két konferenciaterem található, a betegeknek elkülönített is kialakítottak. Hozzátette, a diákszálló egy pluszpont az iskolának, és a nyugati államokhoz hasonlóan olyan körülményeket biztosítanak a fiataloknak, melyek által könnyebbé és elviselhetőbbé válik az otthonról való távollét. Itt minden feltétel adott, hogy a diák jó eredményeket érjen el, és modern, nyugodt körülmények között tanulhasson.

Románia költ a legkevesebbet oktatásra az EU-ban

Sereghajtó Románia az oktatásra fordított összegeket illetően egy, az Európai Unió országait rangsoroló összesítés szerint. Az ország idén GDP-jének 2,1 százalékát fordította oktatásra, ez az elmúlt évtized legkisebb GDP-arányos értéke, messze lemaradva az Európai Unió 4,8 százalékos átlagától. Az egy főre jutó bruttó hazai termék (GDP) tekintetében a 26. helyen állunk, csak Bulgáriát előzzük meg – írja a Ziarul Financiarra hivatkozva a Maszol. Hasonló a helyzet az egészségügy tekintetében is. Tavaly a GDP 3,84 százalékát fordítottuk a közegészségügyi rendszer finanszírozására, miközben az EU átlaga 8 százalék körül volt. Az egészségügy hazai alulfinanszírozottságát jól mutatja, hogy az utolsó előtti Írország a GDP 5,3 százalékát fordította erre a célra. A születéskor várható életkor alapján utolsó előtti vagyunk, megelőzve Bulgáriát. Nálunk 73 év körül van a várható átlagos életkor, ami hozzávetőleg 7 évvel kevesebb az Európai Unió átlagánál. Az internet sebességét illetően elsők vagyunk az Unióban, szintén elsők vagyunk a napraforgó- és a kukoricatermesztés terén, a juhállomány nagysága alapján pedig a dobogó második fokán állunk. Az autópályák hosszának tekintetében a 20. helyet foglaljuk el, ami azonban annak tudható be, hogy Románia az EU nagy kiterjedésű országai közé tartozik. A munkanélküliségi ráta tekintetében a középmezőnybe tartozunk, jelenleg a mutató értéke 5,4 százalék, míg az uniós átlag 6 százalék. Az eladósodottsági rangsorban a

18. helyen állunk, 48 százalékos GDP-arányos államadóssággal. A bruttó minimálbér csak két tagállamban kisebb, mint nálunk, Bulgáriában (312 euró) és Lettorszában (430 euró). Romániában idén közel 600 euró a bruttó minimálbér értéke.

Helyi termelőket is látogathatnak Erdélyben magyarországi diákok

Megjelentek a Határtalanul! tanulmányi kirándulási program idejének felhívásai, a program több új elemmel bővül, a jelentkezéseket június 9-ig lehet benyújtani – adta hírül a MTI. A program kerete négy milliárd forint, a megvalósulási időszak 2023. szeptember 1-től 2024. augusztus 31-ig tart – ismertette Potápi Árpád János, a Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős államtitkára a május 10-ei budapesti sajtótájékoztatón. A pályázati kiírás keretében legalább két évszakos tanulmányi kirándulás támogatható, amelyet magyarországi székhelyű általános iskola, hat vagy nyolc évfolyammal működő gimnázium szakgimnázium vagy általános iskola feladatait is ellátó többcéltű köznevelési intézmény, szakképző intézmény szervez. Feltétel még, hogy a kirándulás Románia, Szlovákia, Szerbia, Szlovénia vagy Horvátország magyarlakta területeire vagy olyan célországon belül található helyszínen meglátogatására irányuljon, amely nem magyarlakta terület, de van magyar vonatkozása, azaz megtalálható a Kárpát-medencei Bakancslistán, vagy a Rákóczi nyomában – Kárpát-medence útikönyvben, vagy a Határtalanul! Barangoló honlapon szereplő helyszínek között. A pályázat során visszavezették a pontozásos rendszert, pluszpontot jelent egyebek között a Magyarság Háza rendhagyó tanóráin való részvétel. Új választható programelem a helyi termelők meglátogatása a mezőgazdaság vagy állattenyésztés területén, az előállított termékekről előadás meghallgatása, a termelők üzembejárása, a termékek kóstolása, valamint olyan ismert, helyi személy meglátogatása, aki az adott település fejlesztése, hírneve öregbítése vagy a magyarság fennmaradása érdekében kiemelkedő tevékenységet folytat.

D. SZ.